

TEGYÉTEK, AMIT MOND!

ISTEN GYERMEKEKÉNT TELJES BEVETÉSSSEL

CSALÁDNAPOK
2010

TEGYÉTEK, AMIT MOND!

Isten gyermekeként teljes bevetéssel

**CSALÁDNAPOK
2010**

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2010

Szerkesztette:
Fleischer Zoltán és Andrea

Lektorálták:
Lőw Péter és Helga, Makó András és Dia

A füzetet készítették:
Abai Tibor és Zsuzsi, Bartos Gellért és Ágota,
Czigányik Zsolt és Anna, Ifj. Endrédy István és Orsolya,
Fehér Zoltán és Marika, Fleischer Zoltán és Andrea,
Gódány Róbert és Rita, Gyuk Balázs és Kati,
Komáromi Ferenc és Mária, Lőw Péter és Helga,
Oláh István és Éva, Szalánczi Gábor és Mariann

Címlapfotó:
Czimbal Gyula

ISBN 978-963-88469-3-8

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Fő út 11.
Tel.: 20/221-24-11
www.schoenstatt.hu
e-mail: iroda@schoenstatt.hu

Felelős kiadó:
dr. Endrédy István

Nyomdai előkészítés: Heiszer Csaba és Erika
Nyomdai munkák: OOK-Press Nyomda, Veszprém

Tartalomjegyzék

Tegyétek, amit mond!	4
A jövő útja a gyermekség lelkülete	8
Eljött az időnk	12
Igazat, jót – tisztán	16
Örömmel teszem	21
Ez a mi időnk, az Úrtól kaptuk	25
Korunkra a válasz: szeretet és élet	30
A virtuális és a valóságos világhoz való viszonyulásunk	34
Személyes kapcsolat lélektől lélekig	38
Mutassa az életünk a hitünket	44
Szűzanyánk tevékenysége a mennyben (Kentenich atya)	48

Tegyétek, amit mond!

Ma a családokban – sok esetben – tekintélyválság van, csonka családról beszélünk, ahol férj és feleség nem értik meg egymást, ezért elválnak. Az így felnövő gyermekek belenőnek egyfajta öntörvényűségbe: ha valami nem tetszik, el lehet menni; „nekem senki ne mondja meg, mit csináljak”.

A fiatalok nem tudják megélni boldogságukat, üres, céltalan mindennapjaikat élik. Nyújtják, a gyermekkor határait, a felnőtté válás küszöbét mind kijebb tolva. „Valaki mondja meg, milyen az élet...” (Adamis–Presser: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról). Ki tud nekik irányt mutatni? Ki az, akire figyelnek, adnak a véleményére?

A televíziós sorozatok, „beszélgetős” műsorok vezetői nem foglalnak állást egyik vagy másik beszélgető fél véleménye mellett. Nyitva hagyják a kérdést, azt sugallva, hogy nincs objektív jó megoldás, nincs helyes, járható út, kinek ez jó, kinek az. Nem kell törvény, vagy egy személy, aki majd megmondja. Ez csalóka képet mutat: olyan, mintha szabadságról beszélnének, holott szabadosságról van szó, s nehéz meghúzni azt a vonalat, ahol az egyik ember autonómiája nem sérti a másik emberét.

Ma az iskolákban a diáknak joga van, a pedagógusnak pedig kötelessége. Esetenként a szülő falaz gyermeke hazugsága mellett... Egy középiskolai tanár mesélte, hogy évtizedekkel ezelőtt, ha megkért egy osztályt, hogy vigyék le a díszterembe a székeket, akkor a diákok készségesen segítettek, büszkék voltak, hogy ezt a feladatot rájuk bízta. A kilencvenes évek elején hasonló kérésre ímmel-ámmal nyögve mondták, hogy: miért pont én, miért nem a másik osztály? Ma, szenvtelen arccal kérdezik vissza: Mi jögon kéri ezt tőlem?!

Világunkban, az emberformálta túlcivilizált élőhelyünkön bizony a tekintély fogalma egyre nagyobb válságban van. Nem hangzik manapság túl jól, hogy „Tegyétek, amit mond!”

A Szentírás szavai jutnak eszünkbe: A kánai menyegzőn, amikor elfogyott a lakodalmas násznép bora, Mária észrevette, s tapintatosan jelezte Jézusnak, hogy segítsen. Jézus a szolgáloknak azt mondta, hogy töltsék meg vízzel a korsókat. A szolgálók értetlenül néztek Jézusra. Nincs leírva, hogy pontosan mit feleltek a szolgálók, és ho-

gyan néztek Jézusra, de ha életszerűen a szemünk elé képzeljük, akkor valami ilyesmi jut eszünkbe: a szolgák összenéztek, s maguk elé morogtak: „ez az ember nem normális”. Mária ezt a reakciót is észrevette, s anélkül, hogy győzködte volna őket, egyszerűen csak ennyit mondott: „Tegyétek, amit mond!” Ez a mondat elég volt ahhoz, hogy a szolgák valóban vizet töltsenek a korsókba.

Miért hatottak ekkora tekintéllyel Mária szavai? Ez rejtély. Talán mert ismerték a hétköznapi, mindennapi jellemét, a hitét, a tetteit, a szavait, a gondolkodását, a Fia iránti odaadó szeretetet – s ez tiszteletet ébresztett az emberekben, hiteles volt a számukra. Az is lehet, hogy a szolgák nem ismerték Máriát, de megérezték benne Isten munkatársának erejét. Az is lehet, hogy Jézust furcsa figurának tartották, holott addig a pillanatig semmi különöset nem tett, s mivel Mária Jézusnak a képtelen kérését erősítette meg, súlyosan hatottak szavai. Akárhogy is volt, ez egy szeretetteljes, figyelmes közbenjárás mások érdekében. Mária most is híd, összekötő kapocs Isten és ember között.

Az üres korsók kétféle értelmezése:

1. A korsók kiüresedtek.

Az emberek belső kiüresedése, kiszáradása, elistentelenedése hasonlít az említett edényekhez. Személyes korsónkból sem magunknak, sem másoknak adni már nem tudunk. Nincs miből. Szomjazunk. Már a vízzel is megelégednénk. Azzal a vízzel, amely teljesen természetesen áll a földön itt rendelkezésünkre, mindannyiunk számára. Csak nem becsüljük meg. Észre sem vesszük éltető erejét. Nincs vízünk sem, nemhogy borunk. Keressük a forrást, az élet vizét. Hiszen itt van: körülöttetek, mellettetek, bennetek... Krisztus a Forrás, az élet vize. Fogadjátok be lelkületét, szeretetét – cselekedjetek! „Ne szóval és nyelvvvel, hanem tettel és igazsággal!” És akkor jön Isten, aki borrá nemesíti vízünket, visszaadja örömünket, hogy majd együtt ünnepelhessünk nála, a Kánaai Menyegzőn – a Mennyszágon.

2. Tudatos kiüresítés.

Ürítsük ki tudatosan magunkat! Szabaduljunk meg a ránk rakódott szennytől, bánjuk meg bűneinket, üres korsóinkat töltsük meg Krisztus Igéjének tiszta vizével, hogy az Igét megélve az borrá változzon.

Ádám és Éva a kezdet kezdetén egy darabig megtartották Isten parancsát: nem ettek a tiltott fa gyümölcséből. Aztán egyszer csak a

kígyó képében megjelenő gonosz megkínálta őket belőle. Azzal érvelt, hogy mivel ez a jó és rossz tudásának fája, olyanok lesztek, mint az Isten: ti fogjátok eldönteni, hogy mi a jó, és mi a rossz, tehát, nincs szükség Istenre. A Teremtő tekintélyét ásta alá.

Ősszüleink nem engedelmeskedtek Isten parancsának – ebből származott az első bűn. Ahogy a paradicsomból való kiűzetés az engedetlenség következménye, úgy a megváltáshoz az út az Isten iránti szeretetből fakadó engedelmes cselekedeteken át vezetett: Ábrahám, Mózes, Mária, József, Apostolok – meghallották Isten szavát, és engedelmeskedtek neki.

A kígyó azt mondta: Ne tegyétek, amit mond! Ezért szinte ördögűző hatással bír idei jelmondatunk: TEGYÉTEK, AMIT MOND!

Kentenich atya amikor 9 évesen nevelőotthonba került, nehezen viselte a kötöttségeket: többször meg is szökött. Később, amikor ő maga nevelő lett, sarkalatos pontnak a szabadságot tartotta. Arra tanította a rábízott ifjakat, hogy amit tesznek, tiszta szívvel, örömmel tegyék. De az életszentség nem sétányon át vezet, hanem mindig a nehezebb úton. Ahhoz, hogy ezt a nehezebb utat tudjuk választani örömmel, szabadon, ahhoz benső akaratunkat kell nevelnünk, edzenünk: szabadon hozzuk meg a döntéseinket, ne kényszer hatására, de legyünk képesek nehezen járható, keskeny ösvényt választani. Kentenich atya ezt bizonyította, amikor elfogadta a spirituális kinevezést: teljes szívvel látott új feladatához.

Kentenich atya ezt élte elénk, ezt bizonyította Dachauban is. Lett volna lehetősége elkerülni a súlyos fogságot. A nehezebb utat választotta, csodálatos belső szabadsággal.

Isten a szívünkön keresztül, a lelkiismeretünk által szól hozzánk. Tegyétek, amit mond – a lelkiismeretetek! Legfőbb feladatunk a lelkiismeretünk ápolása, hogy azon keresztül valóban Isten szavát halljuk meg! De hogyan tud Isten szólni hozzánk ebben a hangos, zűrzavaros, kaotikus világban? Honnan tudjuk megkülönböztetni a hangokat? Isten szava mindig a nehezebb útra hív...

Kentenich atya a következőket fogalmazta meg: „Tartsunk ki rendíthetetlenül amellest, ami az isteni akarat megismerési forrása”:

1. A Kinyilatkoztatás
2. A létrend – a világot Isten teremtette: a törvényszerűségek által kifejezte az akaratát.

3. Korhang – agere contra¹; a negatív erők ellen cselekedni! Megfigyelem, felismerem a rosszat, és megragadom azt a jót, amivel elle-ne lehet tenni.

A szív, a lélek hangja: Isten szól hozzánk a világtörténelmen keresztül, a kor hangjain keresztül, de a létállapotunkon keresztül, állapotbeli kötelességeinket keresztül, házastársunk által, gyermekeink által, szívünkön keresztül is. (Van-e szívügyem?)

Amikor édesanyaként a gyermekeimet kérem valamire, és férjem a családfői, apai tekintéllyel megerősíti: „tegyétek, amit anya mond” – az nagyon jóleső érzés. A gyerekek ilyenkor megtapasztalják: nincs mese – egységben a szülők, szót kell fogadni. Ha játszani hívnak, vagy segítséget kérnek tőlem, eszembe jut: Isten kéri, hogy forduljak feléjük, hogy szánjak rájuk időt.

Házastársam hív: kertészkedjünk együtt, olvassunk együtt, menjünk el sétálni – Isten hív, és megajándékoz egy szép élménnyel, egy szép kapcsolattal, ami nem csak nekem jó, hanem az egész családnak. Így változtatjuk borrá a vizet. A víz: lehetőség! A mindennapos dolgaink megszentelésén fáradozunk. Mária segít nekünk, ő mindig Jézusra mutat: Tegyétek amit mond!

„Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” (Mt 7,21) Ha gondunk van, forduljunk a Szűzanyához! Ő itt van velünk a háziszentélyben. Látja a szükségünket. Jézusnak jelzi – hozzánk pedig azzal a kéréssel fordul: tegyünk meg mindent, amit Jézus mond. Mi pedig tudjuk, tapasztaljuk: ha megtesszük, amit Jézus mond, akkor a víz borrá változik! A kegyelmi tőkébe bátran ajánljuk fel az örömeinket, nehézségeinket – a többit bízunk Jézusra és a Szűzanyára.

Tillmann atya mondta: A csodához csak vízre van szükség – s a víz nem valami különleges dolog...

¹ Szent Ignác: tégy ellene – agere contra. Azt jelenti, hogy ha engem pl. vonz a világi meggazdagodás, akkor nemcsak annyit teszek, hogy nem sodródok együtt ezzel a késztetéssel, hanem tudatosan vállalom a még egyszerűbb életet. A Szent Ignác-i lelkiségnek egyik legfontosabb jellemzője, hogy önálló, felelős keresztényeket neveljen, aki tudja, mi az egyház tanítása, mit vár tőle Isten, mi az Isten akarata számára. Életének válságos helyzeteiben önállóan, biztosan és felelősséggel dönt a keresztény értékek mellett.

A jövő útja a gyermekség lelkölete

Sokan gondolkodunk mostanában a jövőnkéről. Nyomasztóan hatnak ránk a körülöttünk zajló események, hírek. Aggódunk hazánk sorsa, gyerekeink jövője miatt stb. Sokszor nagy bizonytalanságot érzünk. Elcsüggedünk, elveszítjük a munkakedvünket. (A cégnél az a cél hogy termeljünk, fogyasszunk egyre többet és többet, de közben érezzük, hogy mi nem erre vagyunk alkotva.) Az is lehet, hogy azért van bennünk aggodalom, mert éppen elvesztettük az állásunkat. Elvesztettük azt a munkát, ami eddig nagyon fontos tevékenységünk volt. Elbizonytalanodunk, hogyan tovább?

A másik probléma, hogy a jelenkor embere nem akar senkitől sem függeni. Nem akar senkinek szolgálni. Önmagát kívánja megvalósítani. Elvesztette gyermeki lelköletét. Ezt az elveszett gyermeki érzéket kellene visszahódítani, hogy újra felfedezzük: Isten a mi Teremtőnk, Atyánk, aki gondoskodik rólunk, és kérjük, hogy újra gyermeki bizalommal tudjunk hozzá fordulni.

Kentenich atya szerint a mai emberiség számára az elveszett gyermeki érzék a legnagyobb szerencsétlenség. Miért? Mert az elveszett gyermeki érzék nem ad Istennek lehetőséget arra, hogy lényének alapvető vonását, alapvető tevékenységét, mint Atya kibontakoztassa. Mivel Isten atya, ezért – emberileg szólva – addig kell dolgoznia az emberiségen, amíg újra alakíthatóvá válik, amíg kicsivé lesz, amíg újra gyermeknek érzi magát. Ezért Isten jósága azon dolgozik, hogy az emberek, akik annyira el vannak telve magukkal, lassan Isten előtt ismét kicsinek érezzék magukat.

Jézus is egy gyermeket állít példaként elénk: „Bizony mondom nektek, ha nem változtok meg, s nem lesztek olyanok, mint a gyerekek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3)

Néhány gyermeki jó tulajdonság

1. A gyermeknek nagy szeretet igénye van

A gyermek a szülők általi, feltétel nélküli szeretetben tud leginkább növekedni és felnőttként mi is erre vágyunk. Pl.: Jó hazalátogatni a szüleinkhez, náluk otthon lenni, gyerekeknek érezni magunkat. Lehet, hogy túl sokat nem is beszélgetünk, de egymás közelében jó éreznünk az elfogadó szeretetet. Feltöltődünk, és erőt merítünk

ebből. Egy nagymama mesélte: hazajöttek a lányomék a családjukkal. Egyszer csak azt vettük észre, hogy a lányom elaludt, majd kisvártatva a vejem is. Jó volt nekik itthon megpihenni. Biztonságban lenni és a szeretet melegét érezni, teljesen leereszteni.

Előnyös helyzetben vagyunk mi családosok, mert tanulhatunk a gyermekeinktől. Nekünk is ugyanarra van szükségünk, mint a gyermekeknek. Pl. ölelés: odamehetünk a Szűzanyához!

A háziszentélyben a Szűzanyánál is otthon vagyunk. Itt is érezhetjük a szeretetet. És felébred a vágy a szívünkben, hogy növekedjünk Isten felé a szeretetben.

A schönstatti kegyképen a gyermek helye lehetne a mi helyünk. Mária, mint égi édesanyánk vigyáz ránk, óvó szeretettel vesz körül bennünket. Jézus a gyermekséget a Szűzanya karjaiban élte át és úgy érezte, hogy ez az emberi tapasztalat áll legközelebb a helyes Istenképhez. A Szűzanya azt szeretné, ha a mai ember is megérezhetné, hogy mit jelent gyermeknek lenni. Hogy gyermekként tudjunk nézni Atyánkra! Vegyünk egy gyermeket a karunkba. Gondoljunk arra, hogy Isten is így szeret bennünket. Ahogy karunkban tartjuk gyermekünket, ahogy az ott megnyugszik, kis kezével felénk nyúl, és biztos benne, hogy mosolyt fakaszt az arcunkon, ahogy ásít, aztán egyszer csak elalszik. Itt nincs jelentősége annak, jó volt-e, vagy huncut. Szeretetünk atmoszférája mindenhogyan körülöleli, ez éltető és megnyugtató eleme. Istennél mi is biztonságot, megnyugvást találunk.

Isten nem azért szeret minket, mert jók vagyunk, hanem azért, mert az övéi vagyunk. Annál jobban szeret, minél jobban rászorulunk. Az élet így vidámabbá válik. Nem tartjuk magunkat olyan fontosnak. Ha kinyújtjuk kezünket Isten felé, ő mosollyal válaszol.

2. Adni tud

Pl. egy kislány, mire hazaért az apukája, megterítette az asztalt a vacsorához és még egy kis rajzot is készített az apja tányérja mellé meglepetésként, hogy az örüljön. Miközben ezen fáradozott, az apjára gondolt és jóleső várakozás töltötte el, hogy ezért apa őt biztosan meg fogja dicsérni.

Magasabb fokon a gyermekség önátadást jelent, ahogy ezt Jézus elénk élte. Az Ő életét az a gyermeki magatartás irányította, hogy Atyámnak akarok örömet szerezni, nem magamnak! Miután Jézus átérezte és megélte a mennyei Atya szeretetét, önmagát teljesen az

Atya akaratára bízta. Nem keringett maga körül, hanem tette Atyjának akaratát, még akkor is, amikor látszólag minden összeomlott körülötte.

Az evangéliumok tanításában azt is észrevehetjük, hogy Jézus minden tanítványát és követőjét arra ösztönözte, hogy legyen az Atya gyermeke, és hozzá hasonlóan engedelmeskedjen Istennek.

Ha önmagunk körül keringünk, akkor teljesen lekötnek bennünket a mindennapi gondjaink, nehézségeink. Akkor sikerül kiszakadnunk ebből a folyamatból, ha egyre jobban rá tudunk hagyatkozni Istenre. A jövőnket egyikünk sem ismeri, nem tudjuk, hogy amit teszünk, az a javunkat fogja-e szolgálni, de hisszük, hogy Isten – aki a mi mennyei Atyánk – mindig velünk van, ezért Benne bízhatunk.

Például nehéz valami a társamban. Ezzel a problémával odamehetek a háziszentélyhez. Ezt rábízhatom Máriára. Odaadhatom Neki azzal a bizalommal, hogy ebből a nehézségből valami jó származhat.

„A Szűzanya meg akar bennünket ajándékozni a Szentélyében a nagyobb szeretet kegyelmével. Ez a szeretet olyan, amely odafordul a másikhoz, és nemcsak azt kérdezi: Jól esik ez nekem? Ez az a szeretet, amelyik jót akar a másiknak és valami jóval akarja őt megajándékozni. És mi ezt a nagyobb szeretet kegyelmének nevezzük. Nagyobb ez a szeretet, mert fájhat. A nagyobb szeretet meghaladja a szokásos mértéket, ez a szeretet nagylelkű szeretet, más értelemben is nagyobb, nemcsak emberi szeretet. Jézus, aki közöttünk van, gyermek, a Mennyei Atya gyermeke és ő odavisz minket az Atyához a mennyben. Ez a kettő összefügg. Az Isten iránti és az ember iránti nagyszívűség.” (Tillmann atya)

3. gyermeki bizalom

Képzeljük el, hogy egy hajó hanykolódik a viharban. Az utasok aggódnak, nyugtalanok. Csak egy gyermek játszik önfeledten a fedélzeten. Kérdik Tőle: – Te nem félsz? – Nem, mert Apa van a kormánynál, ő a kapitány.

Kentenich atya azt mondta: „Mindent a gyermekség lelkiületével oldok meg.”

Amikor a háború kitört, Schönstattból a fiúkat behívták katonának. Úgy tűnt, minden összeomlik. Ma is hasonló a helyzet: sok világhatalmasztrófáról kapunk hírt. (Erkölcsei, gazdasági válság, globális felmelegedés...) Van egy bizonyos jövőtlenség érzés az emberekben.

Pedig a jövő most kezdődik. Mindegy, hogy valaki hány éves. Pl.: egy szerzetes 80 évesen átköltözött elhunyt társa 17 cm-rel nagyobb cellájába. Sok könyve volt és ide még egy könyvespolc befért. „Minek már erre a rövid időre?” – kérdezték tőle? Ez az atya végül 101 évig élt.

Akkor tudunk bizakodva nézni a jövőbe, ha megvan az az érzésünk, hogy a Jóisten segítségével úrrá tudunk lenni a helyzetünkön. Nem vagyunk egyedül, hiszen a Mennyei Atya gyermekei vagyunk, aki szeret minket, gondot visel ránk. „Abban a mértékben válunk gyermekké, amilyen mértékben szeretve tudjuk magunkat.” (Kentenich atya)

Gondoljunk arra, mennyi mindennel megajándékozott már bennünket a Jóisten. Beszélgethetünk erről a társunkkal, vagy segíthet megéreznünk az Isten közelségét, ha éneklünk egy szép éneket, vagy mondunk egy imát. Mi is mennyire szeretjük a gyermekeinket, de ennek ellenére nem teszünk mindig a kedvükre. A mennyei Atya tehát akkor is szeret minket, ha megengedi, hogy nehézségek legyenek az életünkben, ezek által is nevel minket. Ha nehézséggel találkozunk, sokszor tehetetlennek, kicsinek érezzük magunkat. Ilyenkor nem marad más hátra, mint beleugrani Isten szerető karjaiba.

Pl.: Egy hegymászó a sötétben fennakadt. Nem tudta, mit tegyen. Istenhez fohászkodott. Egy hang azt mondta neki: vágd el a kötelet! A kötelét el merte vágni. Így menekült meg, ugyanis alatta – bár ő ezt nem láthatta – néhány méterre volt a talaj.

Bízhatunk abban, hogy az Isten szeret minket és az ő tudta nélkül semmi nem történik velünk.

Eljött az időnk

Amikor jön egy feladat, egy kérdés, vagy érezzük, hogy valahol segíteni kéne, sokszor az jut eszünkbe, hogy „ezt inkább más csinálja, ne mi...” Úgy érezzük: van más dolgunk, vagy éppenséggel kicsinek látjuk magukat a feladathoz.

Ritkán érezzük azt, hogy igen, 100%-osan fel vagyunk készülve, éppen erre a feladatra vártunk. Ritkán mondjuk azt, hogy eljött az időnk.

Így voltunk ezzel akkor is, amikor egyszer kaptunk egy felkérést, hogy tartsunk előadásokat a családnapokon. Úgy éreztük: kicsik vagyunk még ehhez. Csekély a tudásunk, annyit csetlünk-botlunk, kevésnek érezzük magunkat a feladathoz. Mit mondhatnánk mi? Még nem jött el a mi időnk.

Ez a kicsiség érzés kerít hatalmába sokszor az élet hozta nehézségek kapcsán. Szomorúan látjuk, hogy körülöttünk egyre több családban megromlik a házastársak közötti kapcsolat, és egyre többen válnak el katolikus körökben is. Úgy szeretnénk nekik segíteni, de annyira tehetetlennek érezzük magunkat! Olyan kicsinek, annyira úton lévőnek érezzük magunkat, hogyan tudnánk pont mi segíteni nekik? Ráadásul alig jut időnk magunkra is, hajsztoltak vagyunk.

Hányszor tapasztaljuk a hétköznapiakban: hiába minden erőfeszítésünk, gyermekeink nevelése nem olyan, mint szeretnénk.

Mit üzen ezekkel a bizonytalanságokkal a Jóisten? Mit kezdjünk kicsiségünk tudatával? Valóban nem jött el még az időnk?

A kánai menyegző közeli kép, könnyen tudunk azonosulni Jézussal: „nem jött el az én időm”. Mintha mi mondanánk, pont ezt érezzük. De mégis, Jézus – Mária biztatására – csodát tesz.

„Tegyétek meg, amit mond!”: ezzel a mondattal kezdte meg nyilvános működését Jézus, ezzel jött el az ő ideje.

Éves jelmondatunknak is ezt választottuk: Tegyétek, amit mond! Ahogy Jézusnak ez azt jelentette, hogy „eljött az ideje”, úgy nekünk is ennyit jelenthet: eljött az időnk.

Mária minket is biztat: tegyétek, amit Jézus mond!

Egyik mély élményünk, amikor kicsinek éreztük magunkat, amikor nyáron hallottuk Ozsvári Csaba halálhírét. Elgondolkodtunk

azon, hogy mit üzen ez nekünk? Az egyik ilyen üzenet az volt, hogy nincs felesleges időnk (ez nem azt jelenti, hogy pl. nincs időnk pihenni). Nem várhatunk arra, hogy 100%-osan készen legyünk. Tudatosabban kell élnünk, tisztán látni, hogy mi az, ami igazán fontos. Tovább kell lépnünk abból az állapotból, amikor a gödör alján érezzük magunkat, felül kell kerekednünk azon, amikor gyengeségünk érzése elborít. Ezekre a pontokra érezhetjük át, hogy a Jóistennek nem fontos a teljesítményünk, ilyenkor tudjuk igazán észrevenni Őt. És a továbblépéssel nem várhatunk holnapig. „Nem annak ellenére szeret minket az Isten, mert gyengék vagyunk, hanem éppen azért.” Nehogy egyszer csak azt érezzük, hogy már elmúlt a mi időnk...

A mai korban nem szabad gyengének mutatkozni, ez nem elfogadható dolog. Ha egy felső vezető hibát követ el, és kiderül, (általában) egyből leváltják.

Nagy támadást, hatalmas visszhangot váltott ki II. János Pál pápánk azzal, hogy beteg, gyengén is ki mert állni a tömeg elé.

A mai világ azt üzeni, hogy szerezz pénzt, hírnevet, hatalmat, tedd magadat nagygyá, s ha kicsi vagy, hazudd magad nagynak. (Jól példázza ezt a szépségipar...)

Ezt olvastuk: „csak az élő Isten engedheti meg magának, hogy hozzánk hasonló silány eszközöket használjon”, egy másik helyen: „gyenge az egészségem; a neveltetésem és az idegesség miatt félszeg és ügyetlen a fellépésem; jelentéktelen mind az általános, mind a klasszikus tudásom. Mindent összevetve hiányoznak a legszükségesebb természetes előfeltételek, és hiányzik a megszerzésükhöz szükséges óriási mennyiségű munka, idő és alkalom.”

Ezt akár mi is mondhatnánk. A meglepő az, hogy ezt Kentenich atya írja (Küldésünk titkai 6., 41. oldal), Ő, akinek a munkásságából annyian gazdagodhatunk!

Kinevezésekor ezt mondja Kentenich atyánk.: „ezennel teljesen rendelkezésekre bocsátom magamat, mindazzal együtt, ami vagyok, és amim van: a tudásomat és tudatlanságomat, a képességeimet és tehetetlenségemet, de mindenekelőtt a szívemet.”

Mária is hasonlóan reagál, mikor az angyal felkéri a nagy feladatra: (szabadon idézve) én csak egy kicsi szolgáló vagyok, nem vagyok egy hatalmas szuperhős. De legyen, vágjunk bele ebbe a projektbe! (Szó szerint: „Íme az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint.”)

Itt azt láthatjuk, hogy a kicsiség ellenére, a kicsisége ismeretében bevállalta a feladatot, és a kegyelem óriási munkát tudott végezni benne.

Mária és Kentenich atya esetében is azt látjuk, hogy a kegyelem a természetre épül avagy „természet és kegyelem egymásra van utalva”. Ha a természetemen dolgozom, alkalmasabb leszek nagyobb kegyelem befogadására. Attól leszünk jó eszközök, hogy magunkba engedjük a Jóistent. Engedjük, hogy a Jóisten használjon minket!

Mit kezdjük a gyengeségünkkel, kicsiségünkkel?

„Tegyétek, amit mond!”

Mit üzen ezekkel a bizonytalanságokkal a Jóisten? A bizonytalanság nagyon jó arra, hogy meglássuk azt, ami igazán fontos, hogy keressük a mi utunkat. Azt mondja, hogy itt az idő, hogy kezünkbe vegyük a saját életünk irányítását! A hétköznapi megszokásokkal szemben azt keressük, ami igazán fontos, amiért tenni kell [vö. Kentenich atya – szilárd, szabad, önálló jellem (állandó megújulás) ki-munkálása a feladatunk.]

Nem azt mondja, hogy mindent vállaljunk fel, hanem azt amiben jók vagyunk, ami a hivatásunk.

Események, kicsiségünk mögött keressük az Isten szavát: felhívás a nagyobb jóra.

Placid atya példája: tanárnak készült, úgy alakult a sorsa, hogy egy lágerben találta magát. „Mit keresek én itt, Uram?” – kérdezte. „Mit akarsz ezzel üzeni?” Ráérezett, hogy tud segíteni a munkatáborban élőknak, reményt és hitet tud adni nekik. Érezte, ez az igazi hivatása, így mennyországnak élte meg a látást.

Mire kell időt fordítanunk, mivel foglalkozzunk? Az a mi hivatásunk, ami örömet okoz, lendületbe hoz, amiért szívesen teszünk.

Tilman atya mondja, hogy elsősorban ne az eszünkre, hanem a szívünkre hallgassunk, mert az eszünk sokszor becsap. Ezért keressük azt, ami igazán érinti a szívünket, amiért szívesen tennénk, keressük a személyes eszményünket. (Kentenich atya jobban bízik a szív bölcsességében, mint a fej okosságában – Küldetésünk titkai 6., Schönstatt sajátos értékei I.)

Ha a bizonytalanságunkban keressük Isten szavát, lehet, hogy azt mondja, hogy váltsunk. De az is lehet, hogy megerősít döntésünkben, és utána még jobban és nagyobb odaadással tesszük a dolgunkat.

Erőss Zsolt, hegymászó döntése példa lehet erre. Egy baleset után választania kellett: lesz egy fájós, ezentúl mindig beteg saját lába, vagy levágják a lábát, és múltábal még lehet, hogy tud hegyet mászni. Így tette fel a kérdést önmagának: „Mi szolgálja jobban az életminőséget?” Lemondott a saját lábáról a jobb életminőségért, mivel számára a hegymászás fontosabb. A múltára kimondott „igen” számtalan „nem” kimondását jelentette.

Tudunk-e mi is ilyen tisztán gondolkodni: mi szolgálja a mi boldogságunkat? És megteesszük-e érte azt, ami esetleg fáj?

Figyelünk rá, hogy igazán éljünk. („Az életet nem évekkel mérjük, hanem élményekkel.”) Megvalósítható pl. kíváncsion a feleség / férj egyet, amire vágyik, vagy írjanak össze 100 dolgot, aminek együtt örülnének (pl. utazás), évente egyet valószínűleg meg stb.

Ahhoz, hogy „igazán éljünk” jó eszköz az utóízlelés. Amikor időt adunk magunknak, és utólag ízlelgetjük az eseményeket. Törekszünk arra, hogy ne az egyik programból a másikba essünk.

Jó ötlet az élet ízleléséhez az örömkatalógus (pl. Pollyanna, Placid atya példája), amikor tudatosan keressük a szépet és jót az életünkben (vö. ganajtúró kontra aranyásó).

Eljött az időnk, hogy túllépünk a kicsiségünkön, és keressük azt, amit Jézus nekünk mond. Mária szava nekünk is szól: „**Tegyétek, amit mond!**” Mária el tudta érni Jézusnál, hogy mégis csodát tegyen.

Kérjük Máriát, járjon közben itt is: legyen csoda, hogy „megtegyük, amit mond”.

Igazat, jót – tisztán

Ha a környezetünkben azt tapasztaljuk, hogy becsapnak, csúsztatnak, mellébeszélnek, az bosszant, felháborít, elkésérít. Ha valaki mást mond, mint ahogy él, azt szoktuk mondani, vizet prédikál és bort iszik. Ha gyakran tapasztaljuk, hogy ami körülvesz bennünket, az hamis, elbizonytalanodunk. Az igazmondás hiányával együtt jár a bizalomvesztés, csalódottság, kiábrándultság.

Határozott igény van bennünk arra, hogy tiszta, átlátható viszonyok között élhessünk. A Teremtő úgy alkotta meg az embert, hogy van egy belső iránytűje, a lelkiismeret. Igazságkeresésre vagyunk beállítva. Ennek megtanulásához nagyon fontos a család, ahol az igaz és a jó otthon lehet, meghatározó lehet. A család az a hely, ahol kibontakozik vagy elcsökevényesedik mindaz, amit a Jóisten belehelyezett az emberi teremtményébe. Ha jól neveljük gyermekeinket, megtanulják, hogy mi a jó, mi az igaz. Nekünk magunknak is ápolnunk kell saját lelkiismeretünket, hogy lelkünk mélyén mindig tudjuk mi a jó, mi az igaz (1Jn 1,6–9). Szent Pál biztat minket: „Vizsgáljátok felül mindent, a jót tartsátok meg. Mindenféle rossztól óvakodjatok.” (1 Tessz 5,21–22)

Egyszer Teréz anyát kérdezte egy riporter, szerinte mit kéne megváltoztatni, hogy jobb legyen a világ, azt válaszolta: Elsősorban Önt és engem!

Mindnyájan harmóniára törekszünk, sőt szeretnénk megfelelni a magunkkal szemben támasztott követelményeknek. A csüggedt, kiábrándult ember úgy érzi, hogy a magának felállított mércét nem tudja megközelíteni, szembesül vele, hogy hibázott, megtapasztalja emberi gyarlóságát, tehetetlenségét. Ekkor vetődik fel a feszítő kérdés, mit tudok kezdeni ezzel a helyzettel?

Gondoljunk a bibliai történetekre, mit tett Péter, a háromszoros tagadás után, amikor gyarlóságát megélte, és mihez kezdett Júdás az árulása után?

Kentenich atya azt mondja: *„A szentség annyi, mint minden nap bátran újrakezdeni.”*

A belénk oltott igazság utáni vágyunkkal szeretnénk a jót a rossztól, az igazat a hamistól elválasztani. Ehhez józan észre és tiszta szív-

re van szükségünk. A józan észért és szívünk tisztaságáért meg kell küzdenünk, s a harcot elsősorban magunkon kell kezdenünk, ami a legnehezebb terep.

Szent Pál leveleiben arról ír, milyen küzdelem van az ember belső szeszélyei és az értelmével belátott jóra törekvés között, a római levélben ezt olvashatjuk:

„A belső ember szerint Isten törvényében lelem örömöm, de tagjaimban más törvényt észlelek, s ez küzd értelmem törvénye ellen, és tagjaimban levő bűn törvényének rabjává tesz.” (Róm 7, 22–23)

Weöres Sándor egyik írásában nagyon találóan és bölcsen veti fel tennivalóinkat. Fontos megfigyelnünk, hogy arról szól, törődjünk belső késztetéseinkkel, ne söpörjük le őket egy kézmozdulattal. Próbáljuk észrevenni saját önlegyőzésünk közben, mit akar ezzel a Jóisten mondani? Merre vezet engem az önnevelésemben?

A vágyak idomítása

„Ne mondj le semmiről: mert ki amiről lemondott, abban elszáradt. De kívánságaid rabja se legyél.

Visszafojtott szenvedélyekkel vánszorogni éppoly keserves, mint szabadjára eresztett szenvedélyek közt morzsolódní...

Jó és rossz tulajdonságaid alapjában véve nincsenek. Ápoltd tulajdonságaid jók; becézett, vagy elhanyagolt tulajdonságaid rosszak.”

Nagy segítség, és egyenesen Isten ajándéka, hogy mi házasságban élünk, egymás lelki vezetői lehetünk – ha élünk ezzel a lehetőséggel –, biztonságot ad, hogy van mellettem valaki, akivel együtt haladunk az úton. Jó, ha van elég alázatom, hogy elfogadjam, néha nem látok tisztán. Jó, ha nem vagyok egyedül, hanem van, aki miatt rá tudok ébredni a korlátaimra és fel tudom fedezni a másokban Isten szeretetét, amikor a társam elfogad a hibáimmal, korlátoltságommal együtt.

„Nekünk, házas embereknek, van egy jól használható igazságunk, melynek mentén nem tudunk nagyon eltévelyedni: az első a házasságunk és családjunk. Elsősorban azzal építjük az egyházat, hogy ápoljuk házastársi kapcsolatunkat, törődünk a gyerekeinkkel, s ezután jön az esetleges közvetlen bevetés az egyházért és a társadalomért...

A házasságra vonatkozóan Isten azt akarja, hogy tanuljunk meg kölcsönösen engedelmeskedni egymásnak. Ehhez erő kell, és sok energia rejlik a kölcsönös engedelmességben.

Erő kell hozzá, mert itt, ahol a mindennapi életünket éljük, nyersen előjön többé-kevésbé nevelésre szoruló lényünk, melyen nem könnyű úrrá lenni.

Egyikünk se tökéletes, de mindegyikünk szeme előtt inkább a másik hibája hivalkodik, a saját hatalmas igazságszeretetünk pedig erősen ösztönöz arra, hogy harcoljunk az igazunkért. Képzeljük el, hogy mennyi energiát takarítanánk meg, ha nem mondanánk ellent olyan gyakran és olyan hirtelen.

Inkább megkérdeznénk: – Úgy gondolod, jobb lenne, ha inkább vásárolni mennénk ma délután, az állatkertbe pedig máskor? Megpróbálok nem ellentmondani akkor sem, amikor látni vélem, hogy annak az ellenkezője a helyes, amit a társam mond. Meghallgatom a társam véleményét és visszamondom neki, ahogyan azt megérteni vélem, s megkérdem: – Így gondoltad?

Feszültségmentes légkörben könnyebben jutunk egyetértésre, amire nekünk, szülőknek is nagy szükségünk van, a gyerekeinknek pedig még inkább.” (Oázis, 2001. április)

Sok élmény származik abból, amikor felfedezzük gyermekeinkben az eredetiségüket, vagy azt, hogy éppen rátalálnak egy fontos értékre, és az sajátjukká válik, használható tudássá, amit szerettünk volna átadni nekik. Észrevesszük-e gyermekeinkben az igazat, a jót? Érdemes gyerekeinket megfigyelni, mennyi tisztaság és a jóhoz való ösztönös ragaszkodás van bennük. Sokat tanulhatunk tőlük. Több-ször is tapasztaltuk csemetéinknél, hogyha igyekeznek valami nehezebb célt kitűzni maguk elé és azt idővel sikerül megvalósítaniuk, mennyire igazi örömük van benne. Látjuk az erőfeszítéseiket, hogy egész reménytelen helyzetekből kikászálódnak, képesek valami saját maguk által kitűzött célért küzdeni, áldozatot hozni. Például hogyan tud egy tárgyból javítani, akkor, amikor a tanár láthatólag már beskatulyázta, mert előtte nem volt elég szorgalmas. Vagy későig tanulás után mégis korán kelni és osztálymisére menni, lemondani a kakaóivásról egész nagybőjtben, békét teremteni az egymással acsarkodó osztálytársnők kis klikkjei között, úgy, hogy még magának is akadjon hely a barátságok szövevényes hálózatában. Akiknek kamaszaik vannak, egész pontosan értik, mennyire nem egyszerű a mai kamasz társadalomban eligazodni, helyet találni, meghatározni a légkört, hogy ne őt sodorják el a többiek. Ha sikerült önálló, eredeti személyiséggé nevelnünk gyerekeinket, ezt meg tudják valósítani.

Nehéz az igazat, jót felfedezni, és magunkat tisztának megőrizni, hiszen a környezetünkől sok negatív befolyás ér minket, ráadásul ki vagyunk szolgáltatva saját ösztöneinknek, gyengeségeinknek.

Az idei jelmondatunkban azt halljuk, ahogyan Mária a szolgálónak mondja:

„Tegyétek, amit mond!”

A Kánai menyegzőn Jézus a vizet borrá változtatja. A mi gyarláságunkból, kicsinységünkől is tud az Atya építkezni.

Az mondják, hogy a rosszat jóval kell kiszorítani:

„Nem engedünk teret bennünkben a negatív dolgoknak. Egész céltudatosan a pozitív megtapasztalásokra összpontosítunk. Az, hogy az észlelésben előnyt adunk a pozitív megtapasztalásoknak, nem a problémák elfojtását jelenti. Hosszútávon ez csak fölerősítené azokat. Nem engedek meg magamnak semmit, ami negatív, ez egy olyan alapelv, ami emberi érettséget követel.

Az, hogy sok negatív dolgot észlelünk saját magunknál és másoknál, ez természetes. A gyengeségek gyorsabban eljutnak a tudatunkba, mint az erősségek, mert a gyengék zavaróak. És ami zavar minket, az hamarabb feltűnik. Így könnyebb felfedezni azt, amit valaki nem tud, mint azt, amit tud. De ha ezek a negatív dolgok túlzottan lefoglalják a figyelmünket, már nem vagyunk szabadak arra, hogy a legjobbat kibontakoztassuk. Ez mindenekelőtt az önmagunkhoz való viszonyra áll.

Egy ember, aki belemegy abba, hogy másoknál mindig elsőként a negatívumot észlelje, saját magát bünteti a legjobban. Mert aki arra van kihegyezve, hogy mindenki előtt a kifogásolnivalót és a gyengéket vegye észre, idővel saját magát is így fogja látni. És ez kisebbrendűségi érzést formál.” (A kezembe adatott. Női lelkinap. 2001)

Jézus azért jött, hogy „tanúságot tegyen az igazságról” (Jn 18,37). Ezzel megadja minden emberi élet hiteles „alaphangját”: Arra vagyunk hivatottak, hogy az életünkkel tanúságot tegyünk az igazságról. Az igazság ilyen értelemben tehát „tennivaló”. Ehhez fel kell ismerni. Jézus megígéri: „amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra.” (Jn 16,13) Kentenich atyánál is központi helyet foglal el az igazság, mint a cselekvés alapja. Mindjárt az elején 1912-ben, mint spirituális felhívja a fiúk figyelmét, hogy ismerjék meg saját belső világukat. Az így szerzett ismeretek – amik-

hez hozzásegíti Kentenich atya őket – eligazítást adnak a tennivalókra vonatkozóan. Általános megfogalmazása ennek: A létrend határozza meg a cselekvés rendjét. Egy egyszerű példa: ha tudom, hogy hol van az ajtó, akkor tudom, hogy hol mehetek be. Jézus mondta: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem juthat el az Atyához, csak általam.” (Jn 14,6) Az „igaz” és a „jó” szoros összefüggésben vannak. Előbbi a felismerésre, megismerésre, utóbbi a cselekvésre, tettekre vonatkozik. (1Jn 3,18)

Mindazt a tisztaságot, igazat és jót, amire valamennyien vágyunk, magunkban hordjuk, hiszen már elképzeltük, és csak rajtunk múlik, mástól várjuk, vagy magunk valósítjuk-e meg.

„Az eszmény lebegjen előttünk,
és formálja egész életünk,
melyre minket szereteted teremtett,
feszítsük meg érte minden erőnket.”
(J. Kentenich: Szentelés reggel)

Örömmel teszem

Az öröm jelen van az életünkben, mégis előfordul, hogy elmegyünk mellette a hétköznapiakban. Szép lenne, ha jobban oda tudnánk az apró örömekre figyelni.

A munkában, tevékenységben gyakran látjuk az emberek túlterheltségét és azt tapasztaljuk, hogy sokaknak nincs ideje örülni. Látjuk az állandó versenyhelyzetet.

A médiában, reklámokból egyértelműen kiderül, hogy majd akkor örülhetünk, ha sok pénzünk lesz, ha utazhatunk, ha... Ez az öröm mindig előrébb van, mint ahol én vagyok. Olyan ez, mint amikor a kocsin ülő kocsis egy hosszú botról lelógó madzagra köt egy kockacukrot és azt a ló elé lógatja. A ló szívesen bekapná, megy utána, de soha nem éri el.

Elgondolkodhatunk azon, hogy mi milyen örömekre vágyunk?

Úgy érzékeljük, hogy a médiában, a világban az anyagiak, érzéketlenség, kényelem előtérben vannak, ezekre „kell” vágyunk. Annak örülhetünk, ha nem kell megtennünk valamit, ha kiszolgálják, ha minden az ölünkbe pottyan.

A kényelem előbbre való az örömnél, pláne ha semmittevőssé fajul. Persze a semmittevés se egyértelműen rossz. Lehet, hogy egy fárasztó nap után a semmittevés regeneráló tud lenni, de ha már életprogrammá válik, az sehova sem vezet.

Milyen jóleső érzés tölt el minket egy jól sikerült nagycsaládi ebéd után! Jól érezzük magunkat, ha nagyot kirándultunk, vagy ha lenyírtuk a fűvet a kertben. Tudjuk, hogy jól tesz nekünk, ha tevékenykedünk, dolgozunk, belefáradunk a munkába. Mikor Isten megteremtette a világot és bele az embert, mindjárt munkát is adott neki. Azért kapott már az első emberpár is munkát, hogy abban örömet lelje. Az eredeti bűn sok mindent megnehezít. Nekünk is ad feladatokat. Azért adja, hogy örömmel leljük benne. Előfordul azonban, hogy mégsem tudunk örülni a feladatnak.

Időnként ki sem látszunk a tennivalóból. Megtapasztaljuk, hogy ha egy családban nagy bajról, tragédiáról hallunk, felsóhajtunk, hogy milyen jó, hogy „én még megtehetem” amit kell. Ha sok a dolgunk, azt kihívásnak is felfoghatjuk. Egyrészt örülhetünk annak,

hogy jól elvégezhetjük, meg tudjuk oldani, másrészt megtalálhatjuk benne, hogy a Jóisten mivel akar ezen keresztül megajándékozni. Fontos, hogy munkánk ne váljon robottá, ne fásuljunk bele. Ehhez szükséges, hogy időről időre megpihenjünk egymásnál, hogy feltöltődjünk együtt a jó Isten szeretetében. Egy házaspár mesélte, hogy a sok munka és sok gyermek nevelése közepette igen kevés idejük volt. Egy szombaton kettesben mentek el egyikük édesapjához rendbe tenni a háza táját, így aztán módjuk volt együtt tevékenykedni, beszélgetni. Azt mondták, számukra ez egy „wellness hétvége” volt.

Ismerünk embereket, akik tervszerűen élnek. Jól beosztják az idejüket, mikor mit végezzenek el, a kis lépéseket megteszik. Az elvégzett munka öröme, a tervek beteljesedése fölötti jó érzés új erőt ad a további tennivalókhoz.

Az öröm visszahat az emberre, újabb energiát ad. Ha rendetlenül sok feladatunk van, a munkánk lelketlenné válhat. Segíthet ilyenkor, ha időnként megállunk, hálát adunk. „Jó az Urat dicsérni.” Szép szokás volt régen, hogy mikor megkondult a déli harangszó, elmondták az Úrangyalát. Jó visszanézni, hogy örömünk legyen tevékenységünkben, mert ez az élet. A „mértéktartó lendület”-ből élhetünk.

Ha túl sok a dolgunk, felülvizsgálhatjuk, hogy amit teszünk, azt tényleg nekünk kell-e megtenni? Mik azok a feladatok, amik Istentől jönnek és mik azok, amik nem? Mik azok, amiket felvállalunk és mik azok, amiket nem? Szelektálnunk kell. Hogyan? Ha például a tennivalókat fontossági sorrendbe állítjuk, amik nem fontosak, azokra nem marad majd időnk, automatikusan „kipotyognak”.

A sok feladat lelketlenné teszi a tevékenységet, a sok feladatban az ember elúszik. Szűrőt kéne szerkeszteniünk magunknak. Egyes szentek beléptek valamelyik szerzetesrendbe, fontosak voltak számukra a korlátok. „...az emberben mély belső igény van az örömteli engedelmességre”. (Szentség a hétköznapiakban) Gondolkodjunk el azon, hogy mik azok a korlátok, amiket a gyerekeinknek állítunk fel, és mik azok, amiket magunknak állítunk fel? Elég tág karámot állítunk? A gyerekek örömét mennyire korlátozzuk? A tevékenységüket kell korlátozni, nem az örömüket. Ha túl sok a korlát, nincs lehetősége örülni. Észre vehetjük a gyerekek örömét, és együtt örülhetünk velük. Ha pici kortól túl sok korlát van, leszoktathatjuk a gyereket a kutatásról, hogy tovább akarjon menni. Azok a gyerekek, akik na-

gyon korlátozva vannak, fejletlenebbek és betegesebbek, sőt ez az arcukon is látszik. Az öröm összefügg az egészséggel. A gyermekeink „öröm képességét” lehet nevelni. Ha mi tudunk örülni, akkor a gyerekeink is.

A hasonlítgatás milyen örömgylkos tud lenni. Egy családban van egy ikerpár, akik nagyon jó kapcsolatban vannak egymással. Sokan meglepődtek, hogy különböző helyre mentek gimnáziumba. Az általános iskolában egy osztályba jártak és mindig összehasonlították őket. Ezzel egyiküket kiemelték, másikat lehúzták. A kettő közül a kritika érvényesült jobban.

Így lehet ez velünk is. Ha arra figyelünk, hogy a másiknak mennyivel ér többet a kocsija, rossz érzésünk lesz, pedig elégedettek lehetnénk. Ugyanez lehet a saját gyerekeinkkel is, ha hasonlítgatjuk őket.

Könnyebb úgy dolgozni, ha a feladatban örömünk van. Egy kislánynál tapasztalták a szülei, hogy nagyon nehezen tanult verset. 4-5 soros verset két hétig vertek a fejébe. Egy alkalommal mutatta az olvasókönyvet édesanyjának, boldogan újságolta, hogy milyen szép verset olvastak az iskolában. Elég hosszú vers volt. Mindjárt el is mondta kívülről, de néhányszor megakadt. Édesanyja bízta, hogy olvassa el egyszer-kétszer figyelmesen, és utána valóban tudta hibátlanul. Tetszett neki a vers, nem kényszerből tanulta, örömmel tette, így gyorsan, pontosan tudta megtanulni.

A motiváció mellett a dicséretnek is nagy szerepe van. Az emberek nagy része szívesen dolgozik lelkiismeretesen, jól, ha elismerik munkáját. Szükségük van – még ha nem is mutatják – a dicséretre.

„... egyetlen elismerő szó, a tiszteletteljes hang képes a legnagyobb fegyelem közepette az odaadás és vidámság valóságos csodáját kiáltani” (Szentsegy a hétköznapiakban)

Vannak, akiknek más az alap-beállítottságuk, nehéz pillanatainkban mi sem tudunk örülni. Nem tudunk kiizzadni magunkból örömet, ez ajándék jellegű. Nem arról van szó, hogy legyen lelkiismeret-furdalása annak, aki nem örül, esetleg depressziós is. Ez egy hormonális dolog. Annyit viszont tehetünk – és ez az akarattól függ – hogy az örömhöz vezető útra lépünk. Pl. lehet, hogy csak egy kis mozgás hiányzik, elmegyünk egyet futni és elmúlik a bennünk felgyülemlett feszültség. Kentenich atya azt mondta: „nem vagyunk kiszolgáltatva az érzelmeinknek. Az alkattunk az elég kemény tényező, de kereshetjük az akarati tényezőket.”

Egy kis humorral is át lehet értékelni a nehézségeket. Egy alkalommal néhányan asszonyok beszélgettünk. Volt köztünk egy 60 körüli, szerény anyagi körülmények között élő, egyszerű asszony is, Ica. Panaszkodtunk, hogy milyen sok dolog van otthon, a kertben, a házban. Egyikünk felsóhajtott: de jó lenne egy bejárónő! Erre Ica felkiáltott: Még csak az kéne, még elszeretné az uramat!

„Ha a rosszat keresed az emberekben, akkor azt előbb-utóbb meg is fogod találni.” (Lincoln) Ez fordítva is igaz. Kereshetjük, hogy mi által tudjuk elérni, hogy felszabaduljon bennünk az öröm, hogy megajándékozhatók legyünk örömmel.

Placid atya mesélte, hogy a Gulágon örömkatalógust vezettek. Olyasminek tudtak örülni pl. hogy a kenyér mellé kaptak egy kis rántottlevest. Manapság akik Mercedes-szel járnak, panaszkodnak, hogy felment a benzin ára. A nehézségek nem egyformák. Kentenich atya mindent a gyermekséggel old meg. A gyermekek sok mindennek tudnak örülni: egy katicának, egy falevélnak...

Az öröm alapösztönünk, a Jóisten adta. Isten az öröm Istene. Az Ő belső világát ajándékozta nekünk. Jézus ezért mondja el vágyát: „az én örömöm bennetek legyen és örömötök teljes legyen.” (Jn 15,11)

Ez a mi időnk, az Úrtól kaptuk

Kisfiunk háromévesen a következő kérdéssel állt elő: „Anya, mi az, hogy IDŐ?” Büszkeségem csak egy pillanatig tartott („Milyen filozofikus mélységeket érint ez a kis zseni...”), és szégyenkezve jöttem rá, honnan származhat a kérdése – hiszen naponta többször is hallja: „Siess, IDŐBEN oda kell érünk!” „Jaj, hogy elszaladt az IDŐ!” „IDŐ van, gyere már!” (Érdekes módon az, hogy „IDŐ van”, egy bizonyos hangsúllyal ejtve azt jelenti, hogy már nincs több időnk, el kell indulni végre...)

Török Sándor *Hahó Öcsi* című gyermekregényében a címszereplő kisfiú is azért indul el világgá, hogy megkeresse az IDŐT, melyből oly kevés van a családjának. Vagy említhetjük Michael Ende *Momoját* is, amely az időtolvajoknak és egy bölcs gyereknek az emberek idejéért folyó küzdelméről szól.

Ha körülnézünk világunkban, vagy ha magunkba tekintünk, bizony azt látjuk, hogy hadilábon állunk az idővel. Először is mindig kilógunk belőle, mint a rövid takaró alól! Az idő mindig „szorít”, „elrohan”, kevésnek bizonyul, szűkös nekünk – az eredmény pedig kapkodás, rohanás, „nem érem utol magam”, „már azt se tudom, hol áll a fejem”. Idegesség lesz rajtunk úrrá, a sietség lelkülete uralodik rajtunk.

Kentenich atya így fogalmaz: „Az életritmusunk... lélektelen: mivel minél többet szeretnénk egy időegységbe belezsúfolni, állandóan sodrásban vagyunk, és arra vagyunk hitelesítve, hogy a lehető leggyorsabban megérkezzünk oda, ahol aztán a lehető legrövidebb időt töltjük el.” Kissé ironikusan mondja: „a mai embernek más örömei vannak, mint a régieknek. Akkor örül, ha még épp az utolsó másodpercben megérkezik egy találkozóra, és a rendőr nem kapja el gyorshajtasért.”²

Egy férj egyszer egy roppant bonyolult csomópontban elvétette az útirányt, és egy vidékre vezető autópályán találta magát. Nagyon mérges és ideges lett, most aztán nagyon el fognak késni, oda az egész program, el van rontva a nap! Nagyon messze volt az első ki-

² M. Gertraud Evanzin: *Életem saját ritmusa*, 2007. 28. old.

hajtó, ahol vissza tudott fordulni, és csak hosszú idő múlva értek vissza az eredeti csomóponthoz. „Nyolc perc veszteség volt, épp rá néztem az órára” – mondta csendesen a feleség.

Felmérések szerint a közúti balesetek nagy százalékát okozzák olyan előzések, gyorsajtások, amelyeken mindössze egy-két perc nyereség lett volna. Egy asszony mesélte, hogy vezetés közben mindig igyekszik hálát adni az előtte tötyögő autóért, mert bizonyára az őrangyala ül benne!

További következménye még az idővel való rossz bánásmódnak a végtelenített munkaidő, amely miatt az apa nincs jelen a családjában.

Egy édesanya mesélte, hogy munkát kereső férje karácsony előtt szinte sírva jött haza, mert jó fizetéssel, de heti hét napi tizenkét óras munkával járó állást ajánlottak neki. „Így sosem látom majd ébren a fiaimat!” (Az édesanya azt is hozzátette: a legszebb karácsonyi ajándék számára az volt, hogy férje végül azt mondta „ugye nem baj, hogy nem lesz majd pénzünk lakásbővítésre, de ezt nem vállalom el...”)

Karácsonyt említve az ünnepi előkészület hátborzongató karikatúrája: az adventi vásárlási hajsza juthat eszünkbe. Polcz Alaine szakácskönyvében olvashatjuk: „...tárgydömping és időhiány. Valaki ezt írja: »És megint itt vannak nyakunkon az ünnepek.« Másik ismerősöm: »Elbújtunk az ünnepek elől.« (...) Aztán az újságok megírják, hogy hány asszonyt vittek el a mentők Weihnacht-exhaustisszal (teljes kimerültség) és milyen gyakori a Weihnacht-neurózis.”³

Vajon nem rutinszerűen sürgetünk-e már a családukban? Figyeljük meg szavainkat: nem azt a bizonyos mondatot hallják-e a mi gyerekeink is legtöbbször?⁴ Családi alkotmányunkban külön paragrafust szenteltünk annak, hogy komoly ok nélkül ne siettessük egymást. Voltaképp gyermekeink is megérdemelnék, hogy rájuk is vonatkozzon!

Másik nagy problémánk az idővel: a halogatás. Mint ahogy a vicc-ben szerepel: Mely napon kezdődik a legtöbb fogyókúra? Hát holnap...

³ Polcz Alaine: *Főzzünk örömmel!* Kalligram Könyvkiadó, 1998. 236. o.

⁴ Két éve készült az a felmérés, amely azt vizsgálta, hogy az óvodáskorú gyerekek mely mondatot hallják a legtöbbször. Nagy megleptésre a következőt: „Siess már!” In „Hűek maradunk” 2008, 41. o.

Megdöbrentett, amikor megfigyeltem saját magamat a gyerekekkel: elvárom, hogy azonnal, első szóra megtegyék, amit kérek – én meg szinte sohasem azonnal teljesítem a kérésüket. „Visszakézből” mondok nemet, „majd később”-öt, „jó, csak még előbb”-öt, „dolgom van”-t. Persze nem helyes minden szóra azonnal ugrani, de ha sohasem látják tőlünk, akkor miből tanulják meg a szolgálatra való készséget?

Csányi Ágiról szól egy édesanya vallomása: „Egyszer csak azt vettem észre, hogy amikor valamelyik gyermekem nyaggat, hogy játsszam vagy meséljek, vagy építsek vele, én pedig rutinból mondom a választ: »Most még előbb befejezem a mosogatást, előbb kiteregetek, még ki kell vasalnom ezt az inget, most játsszál a húgoddal!«, akkor újra és újra Ágit látom a szemem előtt. De boldog lett volna, ha őt nyaggatták volna a gyermekei és játszhatott volna, mesélhetett volna, építhetett volna velük! Ekkor tényleg a gyermekeimhez fordulok, megölelem őket, beszélgetünk, együtt nevetünk, építünk, játszunk. Mert minden együtt megélt történet csoda, a legnagyobb ajándék! Nem tudhatjuk, hogy lesz-e majd holnap...”⁵

Tehát megpróbálunk a jelenben élni! Ahogy Jézus visszavonult tanítványaival, hogy tanítsa őket, csak velük töltse az idejét – mi is „visszavonulunk”: a háziszentélybe imádkozni, vagy egymással beszélgetni. A házasságban egészen konkrétan kapunk – vagy szakítunk – napi 10 percet, heti egy estét, évi kb. egy heti kettesben töltött időt, azért, hogy egymásra fordítsuk! Ezt az alapelvet újra és újra föl kell frissítenünk, tudatosítanunk, folyamatosan meg kell érte küzdenünk, mint pl. az esti imáért, mert az ördög is tudja, hogy milyen sarkalatos pontja ez a házasságnak, és minden eszközzel iparkodik lerontani. Jogunk van ehhez a saját időhöz, nem lopjuk el se gyermekeinktől, se a missziótól. Megengedhetjük magunknak, hogy élvezzük is: pl. az esti beszélgetés szép körülményeit – egy pohár bor, egy szál virág –, vagy gyermekemmel az együttjátszást, kisbabámmal az összebújást. Persze sok mindenre van szükségük a családtagjainak, de leginkább arra, hogy átélhessék: milyen örömet okoz nekem a velük való együttlét.

Édesanyák az otthon töltött időt ajándékba kapják! Egy feleség néha mondja is: „Azért vagyok gyesen itthon a gyermekemmel, hogy

⁵ *Oázis* 2009. december, 10. o.

ne kelljen sírnia, vele lehessenek, és nem azért, hogy rendet rakjak a házban!" (A férj halk megjegyzése: „Persze nincs is rend...”)

Egy távoli ismerősünk mesélte, hogy fiatalkorában zaklatott életemet élt, több állása volt, folyton rohant ide-oda. Hamarosan ideges szívritmuszavarokkal kezdett küszködni. Az orvos azt kérdezte tőle: „Rá tudna szokni a pipázásra?” – ezután az ismerősünk esténként szép komótosan, szertartásosan elszívott egy pipát. Szívzavarai három hónap alatt rendeződtek. (Értsük jól: természetesen ezzel nem a dohányzásra akarunk buzdítani, hanem a saját életritmus kialakítására.)

„Telt-múlt az idő” – mondjuk a népmesei fordulattal. De nem mindegy, hogy megtelik-e az időnk, vagy csak súlytalanul elmúlik! (Esetleg még csúnyább – és beszédesebb – kifejezéssel: mivel ütjük agyon.) Egy édesapa vállalta, hogy vigyáz az egyéves kislányára. Magában szépen eltervezte, hogy mi mindent fog elintézni telefonon, megírni, elvégezni, mialatt a gyermek alszik, majd játszogat. Csakhogy a kisgyerek éppen vele akart játszani! Az apa – mit tehetett más – játszott, és fél szemmel a monitort leste, hátha... Ekkor telefonált a nagypapa: – „Mit csinálsz éppen, fiam?” – „Játszom a kislánnyal.” – „Jaj de jó neked!” Az apa ekkor megdöbbsent. Tényleg, milyen jó neki! Attól kezdve teljes szívvel jelen tudott lenni a gyermekével való játékban, s ettől kezdve megtelt az az idő, ami addig nehezen akart múlni. S ki emlékszik már arra a feladatra, amit el kellett volna végeznie...

A Szentírás így buzdít minket: „Lelkesítsétek egymást minden nap, amíg a 'ma' tart.” (Zsid 3,13) Tegyük hát meg, amit mond! Kis Szent Teréz (akinek lelkiisége oly közel áll Schönstatthoz) pedig gyakran mondja: „Nincs másom arra, hogy szeressek, csak ez a mai nap.”

Sok apró trükköt találhatunk, kinek épp mi segít. Ilyen lehet a részleges lelkiismeretvizsgálat. Azt mondom magamnak reggel: „Csak ma, csak a mai délelőttön nem fogok kiabálni a gyerekekkel.” Aztán újra azt mondom: „csak ma délután nem kiabálok...”

Cédulát írhatunk a napi elvégzendő teendőinkről. Van, aki nyugodtabb lesz attól, ha listát ír, hiszen nem kell már fejben tartania, odateheti a szentélybe a Szűzanyához, örülhet a pipáknak. Van, aki épp ellenkezőleg: ideges lesz a sok ki nem pipált sortól. (Van, aki attól ideges, hogy nem találja céduláját...)

Megpróbálhatjuk átfordítani a holt időket értékessé, például sorbanállás közben imádkozhatunk, várakozás közben ajándékozhatunk egyik gyermekünknek „egyke-időt” (amikor csak rá figyelünk). Persze ez nem megy könnyen, sőt! Jean Vanier, aki igazán „nagyinak” számít, csak vágyakozott, törekedett erre a mentalitásra.

Lehet, hogy a nemet mondás művészetét kell jobban megtanulnunk. Felidézhetjük magunkban újra és újra a fontossági sorrendünket: vajon ez, amivel most foglalkozom, sürgős-e? Meg akarom-e tenni, vagy csak muszáj? Fontos-e, vagy nem? Itt is, mint a lelki élet sok területén, segítségünkre siethet a tudatosság, a tudatosítás.

A Katolikus Egyház hagyománya igen jó gyógyír lehet az ünnepek előtt az időkezelésre. A plébániai közösségben, illetve a családban a liturgikus idők által szépen megélhető az ünnepi készületi idő. Ezek az időszakok fokozottan igyekeznek befelé és felfelé fordítani a tekintetünket, mintegy ellensúlyozva a környező világ harsogását. Kapaszkodjunk Egyház-anyánk segítő kezébe, és tegyük, amit mond!

Korunkra válasz: szeretet és élet

Korunk nagyon ki van téve a tömegtársadalom fenyegetésének, és így állandóan annak a veszélynek, hogy lelketlenné és ezáltal személytelenné váljon és eltömegesedjen. A társadalomban az életérzésünkben egy gép lecserélhető alkatrészeivé válhatunk, sokkal inkább, mint gondolnánk. Ezért van az, hogy teljesítményeink ellenére is üresek vagyunk belül, és fogékonyak a tömegpszichózisra, és arra, hogy mindent számmal mérjünk. Ahol a kollektívizmusa a kormány-pálca, ott napról napra hidegebb lesz a világ, és az ember egyre inkább „csordalénynek” bizonyul.

Ha látjuk ezeket az összefüggéseket, akkor sejtjük, milyen nagy jelentősége van ma az emberek közötti kapcsolatnak, különösen a házasságnak.

„Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást!” (Jn 13,34) Önkéntelenül is felvetődik bennünk a kérdés: Eddig hát nem létezett szeretet a világon? Maga az Üdvözítő röviden, de fölöttébb tartalmasan hozzáfűzi: „Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást.” Tehát nem önmagában a szeretet új, hanem a szeretetnek az a fajtája, melyet Krisztus és a kereszténység tanít és gyakorol. Ez lényegesen különbözik attól a szeretettől, melyet kereszténységben kívül ismernek és gyakorolnak.

Keresztény lélek- és neveléstan a szeretet három fajtáját ismeri, melyeket mind ugyanazzal a szóval jelölünk: szeretet.

– Az első egy akaratlan indulat vagy szenvedély. Az egyházi nyelv erre az „amor” kifejezést használja. Az amor főnév az amor igéből származik, „két nem közti (úgy szellemi mint érzéki)” szerelmet jelenti.

– A másodikat az egyházi latin „dilectio”-nak mondja. A dilectio jelentése: két dolog közül erkölcsi megfontolások alapján választani. A diligo ige jelentése: többek közül kiválaszt, kiszemel, szeret, kedvel, tiszteletből és elismerésből becsül,

– A harmadik és legmagasabb rendű a természetfölötti szeretet, a szeretet, mint keresztény erény. Ezt a latin egyházi nyelv „caritas”-nak nevezi. „A caritas jelentése: nagyra becsülés, mély tiszteletből fakadó, minden érzéki vágytól vagy nemi hajlamtól független szeretet”.

„Amint korábban Isten a prófétákat szólította, hogy általuk hazahívja a népet, úgy most a családokat hívja Isten. Korábban ugyanis arra volt szükség, hogy az emberek megtérjenek Istenhez. Ma többről van szó. A szeretetre való képességet kell, hogy visszaajándékozzák az embereknek. Ez csak úgy lehetséges, ha felkínálnak egy olyan teret az embereknek, ahol szeretet uralkodik. Olyan teret kapnak az emberek, ahol fogantatásuk pillanatától szeretik őket. Ilyen tér kialakítására, ilyen prófétai szolgálatra vagyunk elhivatva.

Isten egymásnak teremtett bennünket. Társunk tehát tervszerű eszköz Isten kezében, amellyel magához akar vonzani bennünket.

Társam szeretetében és gyengédségében megtapasztalom Isten szeretetét, amellyel megérint engem. A társam hibáiban és gyengeségeiben megtapasztalhatom Istent, aki arra hív, hogy még jobban szeressem Őt.

Isten társunk eredetiségén keresztül is szól hozzánk. Az asszony az ő sajátosságainak megfelelően újra meg újra szeretne hallani egy-egy kedves, szerető szót a férjétől. Az asszonyok elsődlegesen a szívek közösségét élik át.

Ha egy férj a feleségének a lelki közelségét keresi, akkor gyakran egy közös feladat lehet az a közeg, ami kettejüket erősen összekapcsolja. Az együtt végzett munka nagyon közel hozza a feleséget a férjéhez. Adott esetben sokkal inkább, mint egy csók vagy kedveskedés. A férfiak számára a szeretethez vezető eredeti út a feladatközösség, de meg kell tanulniuk a szívközösség módján is szeretni.

Mivel az asszonyok elsődlegesen a szívek közösségét élik át, nekik meg kell tanulniuk, hogy feladatközösséget képezzenek a férjükkel. A férjért, az ő feladataért feláldozni magát, mint az ő társa. Az asszonyi szeretet értelme, hogy föláldozza magát. Egészen odaadja magát a férjének és a gyerekének. A Szűzanya nem törődött az-zal a kereszt alatt, hogy jól érzi-e magát, hanem Istennek ajándékozta a gyermekét az emberekért.

A férj is megtanulhatja, hogy lemondjon saját magáról. Nem az a fontos, hogy ő boldog-e, amikor jó szót szól a társához, hanem az a fontos, hogy a feleség boldog-e.

Mivel az asszony alkalmazkodóképessége általában nagyobb, mint a férfié, a házastársi közösségben a férfi domináns szerepet visz. Ezért a férfiaknak gyakran többet kell azért fáradozniuk, hogy ráhangolódjanak és tekintettel legyenek a feleségükre, mint fordítva.

Mint tűz a vasat, úgy formálja és alakítja egész személyiségünket a szeretet.

Legtöbbször meg tudjuk mondani annak lélektani okát, hogy miért nem tudunk szeretni. Talán gyerekkorunkban túl kevés szeretetben volt részünk, talán sokat veszekedtek szüleink, vagy más rossz tapasztalatot szereztünk. Ez nem ok arra, hogy elveszítsük bátorságunkat. Arra sem ok, hogy azt higgyük, nekünk akkor nem is kell szeretnünk. Mivel Isten harmadikként jelen van a szövetségünkben, ezért mindig nagyobb szeretetre vagyunk meghívva, mint amennyire képesek vagyunk, függetlenül attól, hogy egészséges-e a szeretet-képességünk vagy sem. Kentenich atyának nem volt apa élménye. Az apátlanság átéléséből származott az a hivatása, hogy segítsen, hogy mások ne kerüljenek olyan helyzetbe, mint ő. A hiány megéléséből erényt kovácsolt.

A házasságunk tehát az a hely, ahol szeretünk.

„Az igazi szeretet olyan, mint a meleg nap. Minden, az emberben nyugvó csírát feléleszt, előcsalogat, hogy kibontakozzék.” Ne fukarkodjunk tehát a biztatással és a dicséretekkel. Ezek nagygyá tesznek és belső erőt adnak. „A szeretet legnagyobb kötelessége, hogy dicséretet osztogasson. Mert sokan vannak, akik akár milyen mélyre is süllyedtek, nem akarják magukat sajnáltatni, míg minden ember, akármilyen magasra is jutott, szívesen hallja, hogy dicsérik.”

A szidásnak nincs nevelő értéke.

„Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” – mondja Jézus az írástudónak. A felebaráti szeretet mértéke tehát az egészséges önszeretet. Ehhez pedig: becsületesnek, találékonynak és áldozatkésznek kell lenni.

Arra kellene törekednünk, hogy a jövőben minden cselekedetünket és tevékenységünket még inkább a szeretet irányítsa.

Társamat is úgy kell szeretni, mint saját magamat. Tehát kijárnak neki is azok az érvek, amelyekkel megmagyarázzuk, kimentjük saját hibáinkat.

„Ha olyan jól értünk hozzá, hogy elrejtjük mások szemei elől hibáinkat, nem kellene azon lennünk, hogy az övéi fölé is a szeretet palástját borítsuk?” (Szentség a hétköznapiakban)

Kempis Tamás így figyelmeztet:

„Olyan jól érted, hogy kimentsd és szépítsd a cselekedeteidet, de mások mentségét nem akarod elfogadni. Igazságosabb lenne,

ha magadat hibáztatnád, a testvéredet pedig kimentenéd. Ha azt akarod, hogy elviseljenek, viseld el te is a másikat.” (Krisztus követése 2, 3)

Nekünk, keresztényeknek, kétszeresen könnyű kell, hogy legyen ez a cselekvési mód. A hit fényében tudjuk: Isten gyengeségei ellenére is szereti társamat, és gyermekeként bánt vele.

„A szeretet azt teszi, ami szeretettjének örömet okoz.” (Kentenich atya)

A szeretet foglalat, a kereszténység minden parancsának és tanácsának rövid összefoglalása, teljesítése.

„A szeretet türelmes, ... A szeretet mindent elhisz... mindent remél... A szeretet soha el nem múlik...” (1Kor 13)

A virtuális és a valós világhoz való viszonyulásunk

Érdekes élményünk volt tavaly nyáron, amikor fürdeni mentünk a viharos, háborgó Balatonba unokaöccseinkkel, akik a katasztrófafilmek lelkes rajongói. Különleges volt látni, hogy mennyire nem tudták reálisan felmérni a veszélyt, pedig sok katasztrófát és műkatasztrófát láttak már, de még nem volt tapasztalatuk egy valóságos viharról. A déli parton, térdig érő vízben, északnyugati szélnél rettgett a 14 és 16 éves fiú.

Talán többeknek ismerős az az internetes játék, amivel egy farmot lehet létrehozni és ott gazdálkodni. Növényt termesztetni, állatot tenyészteni erőfeszítés és kockázat nélkül. Az állatok nem bűdösek, a munka nem izzasztó, ha jön a sertésvész, akkor újra regisztrálok, és kezdem előlről.

Biztos hallottatok már a divatos játszótéri sportról, a parkour-ról. Az a lényege, hogy ügyes és egyre ügyesebb gyerekek árkon-bokron, padokon, sövényeken superman módjára átszaladnak, átugranak, átrepülnek. A superman virtuális adottságait magukénak tudva, valós viszonyok közt próbálják ki képességeiket. Amikor a valóságban kiderül, hogy ezek a virtuális képességek nem működnek, akkor jönnek a nagyon is valós balesetek.

A minap hallottam a rádióban egy ehhez nagyon hasonló kezdeményezésről, a Moszkvában divatos „őrült péntekről”. A számítógépes kaladjátékok mintájára elhagyott, hatalmas ipari negyedekben rendeznek merész versenyt péntek éjszaka. A már szétrozsdásodott acélszerkezetek és a még feszültség alatt lévő transzformátorok nem kis veszélyforrást jelentenek a kalandvágyó fiataloknak, akikkel előtte természetesen aláíratják, hogy mindezt a saját felelősségükre teszik.

A virtualitás nem korunk találmánya és nem esküdt ellenségünk, hanem az emberrel egyidős és fontos része emberi mivoltunknak. Gondoljunk csak az ősember barlangrajzaira. Mielőtt eleink vadászni indultak, a zsákmányul kiszemelt állatot felrajzolták a barlang falára, így készülve a valóságos vadászatra.

Pedagógusok szerint rendkívül fontos a kisgyerekek szerepjátéka. Elképzelt helyszínen, elképzelt szereplőkkel élethelyzeteket ját-

szanak, így edzenek a felnőtt korukra. A drámapedagógiai módszerek ugyanezt a célt szolgálják.

Ilyen szerepe van az irodalmi műveknek is. Amikor a képzeletbeli szereplők élethelyzeteit átéljük, akkor a saját életünkben előforduló hasonló szituációkra készülünk.

Jézus is ilyenformán szól hozzánk példabeszédei által. Ki vagyok én, a közömbös levita, vagy az irgalmas szamaritánus? Képes lennék-e eladni minden vagyonomat, hogy megvegyem a kincset rejtő földet? Sikerült-e a családjunkban jól előkészíteni a földet a magvető számára?

Hogy valóban emberebb emberek legyünk a virtualitás által, nem pótlékként kell a virtuális eszközöket használnunk, hanem a valóságra való felkészülésként. A virtuálisnak a valóságot kell szolgálnia, és nem szabad a valóságot feladnunk – még ha nagyon nehéz is – a virtuálisért. Nem a valóság elől menekülünk a virtuálisba, hanem a virtuális készít fel a valóságosra.

Mit tehetünk?

Megadjuk gyermekeinknek a lehetőséget, hogy fürödjének – természetesen biztonságos körülmények között – a háborgó Balatonban, szaladjunk velük együtt a jégesőben, kiránduljunk a zuhogó hóban. Bátran keressünk kalandokat, hogy gyerekeink ilyen igényeit valós élmények elégítsék ki.

Ne riadjunk vissza, és gyerekeinket se kíméljük a közösen végzett, valóságos fizikai munkától, ami nehéz, fárasztó, de kézzelfogható, örömet okozó eredménye van. Közben sok mindent megtanulunk együtt és a családi közösségünk is erősödik.

Fontos, hogy reális képünk legyen magunkról, a képességeinkről és ezt a gyermekeinknek is ki tudják alakítani magukról. Ehhez sokat és sokféle élethelyzetben kell együtt lennünk. Ez leginkább úgy valósul meg, ha a hétköznapiakat együtt éljük, részt veszünk egymás életében, átéljük egymás élethelyzeteit. Nagyon szép, erős kapcsolatrendszer épül ezáltal a családban.

Ha egy nyílt napra ellátogatunk az iskolába, akkor a 4. óra után már zsong a fejünk, fáradtak vagyunk, ugyanakkor nem mindig tudjuk átélni, nem értjük gyermekeink fáradtságát. Jó néha valóságosan is belépni családtagjaink élethelyzeteibe, megtapasztalni azt a légkört, környezetet, amiben ők hétköznapijaik jelentős részét töltik. Ha ismerjük az óvónőt, az ovistársakat, a tanítókat és osztálytársakat,

kollégákat, és a főnököket, a barátokat és barátnőket, akkor könnyebb belehelyezkednünk gyerekeink, társunk élethelyzetébe.

A rádióban hallottunk egy riportot egy vezetői tréningeket szervező cég igazgatójával, és a résztvevőkkel, akik egy top managereknek tartott különleges csapatépítésről számoltak be. Érdekes volt hallani magát a problémát, hogy a magas beosztású vezetők nagyon távol kerülnek a gyakorlati élettől és egészen megváltozik a szemléletük, ami sokszor hibás döntéseket eredményez. E felismerést követően a tréning keretében elviszik az élet sűrűjétől távol élő embereket kórházba, börtönbe, gyerekotthonba, hajléktalan szállóra, hogy a társadalomnak más rétegébe is valós betekintést nyerhessenek. A résztvevők közül többen beszámoltak arról, hogy mennyire megváltoztatta az életről, az embertársaikról, a világról alkotott képüket az a néhány nap, amikor még hajléktalan szállón is alhattak. Érdekes elképzelni, ahogy egy bankigazgató megágyaz magának a fedél nélküliek között...

De ne menjünk ilyen messzire. Tudjuk-e, hogy mivel töltik a gyerekeink, a házastársunk, vagy időszedő, egyre kiszolgáltatottabb szüleink a napjaikat?

A számítógép által rengeteg információ és kapcsolat elérhetővé válik. A közösségi oldalak lehetővé teszik számunkra, hogy a fél világgal összeköttetésbe kerüljünk. Nagyon nagy kihívás, hogy jól kezeljük ezt a lehetőséget. Ahogy kitágul a szomszédság tere, az a néhányszor tíz ember, akivel még lehetne valóságos kapcsolatot tartani, sok száz emberből álló virtuális „szomszédsággá” alakul. Megváltozik a kapcsolataink minősége és kapcsolattartásunk formája is. Egy kamasz fiú mesélte, hogy egy ifjúsági összejevetelen szemrehányóan kérte számon az egyik lány, hogy miért nem fogadta el az ismerős megjelölést az iwiwen, hiszen már egyszer találkoztak. Alig győzött szabadkozni, de nekünk elárulta, hogy csak a közeli ismerőseit veszi fel a kapcsolati listájára, mert egyébként őrjítővé válik a rendszer. Talán bízhatunk fiataljainkban, hogy látják a problémát, de ehhez az kell, hogy élő, mély kortárs kapcsolataik legyenek a valós keretek között a legváltozatosabb formákban. Közösség, tánciskola, zenekar, kórus az élet számtalan szép közös élményét kínálja. Ha van sok ilyen mély tapasztalatuk, akkor nem lesz kíváncsi számukra ez a lehetőség és minimalizálni fogják a virtuális kapcsolataikat, ill. csak praktikus funkcióit használják a rendszernek.

Midlife krízissel küzdő felnőttek részére pedig az iwiw, facebook és egyéb közösségi portálok kínálják a régi nagy ő megtalálását 30 év távlatából. Ennek a kísértésnek ezek a technikai hátterek a támogatói, óvatosan kell bánni 40 felett ezzel a szolgáltatással.

A számítógép és internet számunkra, felnőttek számára további komoly kérdéseket vet fel. Élvezzük nagyszerű lehetőségeit: a világ nagy könyvtáraiban barangolhatunk, rengeteg tudományos érdekességről olvashatunk, munkánkhoz világméretű forrásgyűjteményben kereshetünk. Sokan ismerjük már azt az élményt, hogy szájtátva kattintgatunk a sok érdekesség között és megdöbbenve tapasztaljuk, hogy közben órák teltek el. Nagyon nagy önuralommal, céltudatos kereséssel, ill. időkorláttal lehet csak elejét venni a virtuális tér időrablásának. Nehéz a gépet kikapcsolni, de vár a hitves és várnak a gyerekek. A napirend tudatos alakítása is sokat segíthet, hogy ne ragadjunk ott a gépnél. Amíg együtt a család délután, addig ne vonuljunk ki ebből a közösségből. A pihenés rovására sem szabad mennie a virtuális böngészésnek, mert a fáradt ember nem tud szeretni. Érdemes erről együtt beszélgetni és korlátokat felállítani. Tudjuk, hogy a korlát nem a szabadságunkat csökkenti, hanem kapaszkodhatunk bele. A korlátok kialakításánál pedig ne feledkezzünk meg arról az alapelvről, hogy a virtuálisnak a valós életet kell szolgálnia. Az ezen a rostán kihulló tevékenységeket kurtítsuk minél rövidebbre, hogy önfeledten tudjunk örülni a valós családi közösségünknek.

Személyes kapcsolat lélektől lélekig

„A Szíriusz van tőlem távolabb
Vagy egy-egy társam, jaj, ki mondja meg?”
(Tóth Árpád)

Sok nehéz feladattal kell naponta megbirkóznunk, de talán a legnehezebb a társunkkal, gyermekünkkel, családunkkal és a környezetünkben élő emberekkel kapcsolatba kerülni. Mikor, hogyan tudjuk megérinteni egymás lelkét?

A mai kor emberére a rohanó, gyors életritmus és az ehhez kapcsolódó felületes emberi kapcsolatok már hozzátartoznak. Lakótelepeken, utcákban élnek úgy a családok, hogy éppen hogy csak köszönnek egymásnak. Talán nem is keresünk mély kapcsolatokat, megelégszünk a pár szavas kommunikációval ezt is csak azért, hogy ne mondják, hogy nem vagyunk érdeklődők. Pár éve még a falvakban sokan üldögéltek a házak előtti kispadon. Mára már üresek a padok. Nem beszélgetnek egymással az emberek. Nemrég a rádióban a szingli életformáról folyt egy beszélgetés. A meghívott pszichológus azt mondta, hogy ezek az emberek nem szinglik, hanem magányosak. Pedig az emberekben ott él a vágy, hogy kapcsolatba kerüljenek egymással. Karácsonykor az utcánkban közös fenyőfát állítottunk. A környéken élő családok díszeket hoztak rá. Megterítettünk egy asztalt, és mindenki süteményt és innivalót hozott. Nagyon szép délutánt töltöttünk együtt, pedig nagyon hideg volt.

Egy másik kezdeményezés is megmutatta, hogy sokan keresik egymással a kapcsolatot. A BKV sztrájk idején történt. Az egyik internetes közösségi portálon BKV pótló csoportot alakítottak ki. Jelentkezni lehetett, hogy ki honnan, mikor indul valahová autóval, és aki busszal szokott járni, igénybe vehette ezeket a helyettesítő megoldásokat. Örömmel számoltak be az emberek arról, hogy milyen jó volt látni a hálás szemeket, és fordítva is többen köszönetüket fejezték ki, hogy eljuthattak az iskolába, ill. a munkahelyekre.

Életünk három dimenzióban zajlik. Az egyik az *egyedi* dimenzió. Ez az, amit a mai ember a legerőteljesebben érzékel. Valósítsd meg önmagadat! De nem csak ebben élünk, hanem az *együttesség* világá-

ban is. Mindenféle csoportnak, családnak, közösségnek, intézménynek, nemzetnek vagyunk a tagjai. A harmadik dimenzió az *egyetemesség*, mindaz, ami az emberi létezésben közös sorsunk. A személyes életünk tehát az egyedi, az együttes és az egyetemes dimenzióban áll és mind a háromban szeretne kibontakozni. Ha feltesszük valakinek a kérdést, hogy „*ki vagy te?*”, akkor a legtöbben olyanokat felelnek, hogy feleség, de ahhoz kell egy férj! Vagy édesapa vagyok. Ahhoz meg gyerekek kellene! Ha pedig azt mondjuk, hogy magyar vagyok, ahhoz kell egy nemzet. A kérdésre tehát általában a társas kapcsolatainkat szoktuk megnevezni. Kölcsönösen részei vagyunk egymás életének. Egy neves szociálpszichológus azt mondja, hogyha egy ember lelkét ábrázolni szeretnénk, akkor egy korallzátonyhoz kellene hasonlítaniunk. Mindannyian egy-egy csodálatos korallzátony vagyunk, amelynek egy kis része a víz fölött van, nagyobb része rejtve, de gyönyörű a színe, árnyalt, élő összefüggésrendszer és fantasztikus szépséget jelenít meg. Nem lenne csodálatos felfedezni egy ilyen korallzátonyt?

A schönstatti lelkiség apostoli lelkületű. Azt kívánja a Jóisten tőlünk, hogy személyes kapcsolatba kerüljünk az emberekkel. A fontossági sorrendet azonban be kell tartanunk. Elsősorban házastársunk lelkét kell megértenünk, utána következik a családunk. Majd ha küldetést érzünk, akkor kereshetjük a környezetünkben lévő emberekkel is a kapcsolatot.

Ha közelebbi kapcsolatba kerülünk valakivel, akkor felelősek vagyunk a kapcsolat minőségéért. Egyszer egy házaspár egy közös szilveszterezésre hívott egy másik házaspárt. Nem tudták, hogy ők már mindent megszervezték, gyerekvigyázást, utazást, így nem is tartották fontosnak közölni, hogy az asszony betegsége miatt nem tudnak együtt elutazni a megbeszélt helyszínre. Mire tisztázták a helyzetet, komoly sérüléseket szenvedett a kapcsolatuk. Tehát, ha közelebb kerülünk valakihez, felelősek vagyunk a kapcsolat folyamatos ápolásáért. Nem felületes, hanem minőségi kapcsolatokra van szükségünk. Nem kell, nem is tudunk sok emberrel szoros, baráti kapcsolatba kerülni. Ez nem is a feladatunk. Az igazi, mély kapcsolatokra a családunkban kell törekednünk, elsősorban a házastársunkkal. A baj az, ha a társunkkal, gyermekeinkkel is csak felületes kapcsolatunk van. Gyermekeinknek is jó példa, ha nem azt látják tőlünk, hogy egyszerre négy emberrel chatelünk a neten.

A mai embernek hiányzik az a képessége, hogy ráhangolódjon a másik ember lelkiállapotára. Ez azért van, mert túl sok erős, hangos benyomás ér minket. Folytonos zajban, sietségben élünk. A TV-ből ömlenek ránk a hírek. Így érzéketlenebbek lettek az emberek. Mit tehetünk? Amikor házastársammal, gyermekemmel beszélgetek, akkor teljesen felé fordulok. Ránézek, ezzel is jelzem számára, hogy fontos nekem, amit mondani szeretne. A pillantása, a hanghordozása is sokat elárul a lelki állapotáról. Ma a metakommunikációs jelekre nem, vagy csak alig figyelünk. Pedig egy egyszerű kísérlettel is megmutathatjuk, hogy ezek mennyire fontosak. Játsszunk egyszer olyat, pl. a házastársunkkal, hogy bekötözött szemmel mondunk egymásnak élményeket! Figyeljük csak meg, hogy a rossz érzéseket érdeesebb hangon mondjuk! Jó odafigyelni a hangzásra is. Kamasz gyermekünknel pedig a metakommunikációs jelek árulnak el a legtöbbet a pillanatnyi lelkiállapotáról. Ha beszélgetés közben a szemembe nézek, látom, hogy most veszi a lapot, vagy sem. Természetesen ezzel is finoman kell bánni, nem lehet hirtelen lerohanni őt egy problémával. Egy házaspár mesélte, hogy nekik sokat segített, hogy kitálták az anya-, illetve apa-napot. Ilyenkor egy-egy gyermekkel elmentek sétálni. Ha kettesben voltak, a gyerekek jobban megnyíltak. De olyan is volt, hogy nem beszéltek semmiről, mégis közelebb került a lelkük egymáshoz. A mai rohanó világunkban, amikor a beszélgetésekre alig szánunk időt, és úgy érezzük, hogy beszélgetés közben is ténykednünk kell (pl. mosogatni), akkor egy ilyen kettesben töltött nap nagyon meg tud erősíteni bennünket. Jó átélni azt, hogy fontos vagyok valakinek, figyelnek rám. Ha ezt megtapasztalja egy gyermek, akkor később ő is ilyen odafigyeléssel tud az emberekkel kapcsolatot teremteni.

A megismerésünk nem csak attól függ, hogy meg akarom ismerni a társamat, hanem attól is, hogy ő engedi-e, hogy megismerjem. Van, amikor nem enged magához közel. Nem képes arra, hogy elmondja az érzéseit. Ilyenkor nem segít, ha szemrehányást teszünk neki, hogy nem mondja el azt, ami foglalkoztatja. Szép, ha időt tudunk adni neki. Odamegyünk a háziszentélyünkhöz. Leülünk, és kérjük a Szűzanyát, hogy nézzen ránk és ajándékozzon meg bennünket a kölcsönös megértés ajándékával.

A személyes kapcsolatban lehet egy veszélyes terület is. Pl. amikor nagyon jól megértem magamat az egyik munkatársammal. Olyan

jó vele beszélgetni! Szinte szavak nélkül tudunk együtt dolgozni! Pillanatok alatt kialakulhat egy olyan dolog, ami már káros. Hazamegyek, és azt tapasztalom, hogy a házastársam nem ért meg. Bezzeg a munkatársammal egy húron pendülünk! Ezért az ilyen jellegű kapcsolatokat az elején el kell vágni. Tudatosan kell törekedni arra, hogy csak a munkáról legyen szó, ne csapjon át egy személyes hangvételbe. Ártatlan dolognak indul, de veszélyes lehet. Ezért kell szabályozni az ilyen kapcsolatainkat.

Néhányan közülünk a schönstatti Asszonykörökben keressük a lélektől lélekig kapcsolatot. Ez néha veszélyes lehet. Elsősorban a házastársammal kell megbeszélnem a problémáimat. A női körben nem a panaszkodás az alaphangulat. A feladatunk az, hogy az események mögött meglássuk, hogy mit üzen nekünk a Jóisten ezek által. Nem panaszkodunk, hanem keressük a Jóisten szándékát. Nem kell megoldani a problémáim, hanem a Jóisten kezébe kell letenni.

Ha személyes kapcsolatot keresünk az emberekkel, előfordulhat, hogy tolakodásnak veszik. Egyszer egy édesanya sokáig volt otthon gyermekeivel. Amikor azután visszament dolgozni, az irodában az volt az első dolga, hogy otthonosabbá tegye a környezetét. A virágoknak és a személyes holmiknak sem örült néhány munkatársa. Az igazi ellenállást azonban azt váltotta ki, hogy az adventi időben gyertyagyújtást szervezett. Bár katolikus környezetben dolgozott, ez mégis szokatlan volt. (Természetesen néhányan örültek a kezdeményezésnek.) A három hét alatt az ellenállás szép lassan feloldódott és együttműködésbe váltott át. Sikerült a kezdetben mérges munkatársat megnyerni az ügynek. Elérte a lelkét, személyes kapcsolat is kialakult kettejük között.

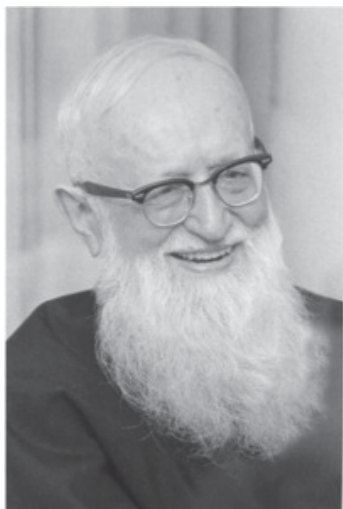
Kentenich Atya azt mondja a nevelésről, hogy az nem más, mint eleven érzékelésben lenni a gyermek lelki világával. Sokat tanult Don Boscótól, a nagy nevelőtől. Az alábbi példát az ő életéből idézi. „Az 1848-as évet Torino háborús őrületben élte meg. A függetlenségért vívott első világméretű háború forró napjai voltak ezek. ... Akkoriban semmi másra nem gondoltunk, csak a háborúra. A háborúról folyt a beszélgetés, a háborúról írtak, a háborúról énekeltek otthon, a színházakban és a tereken, és azt is mondhatom, hogy a háborúról álmodtunk. Sőt még a gyerekeket is derék katonának nézték, akik egyetlen kardcsapással minden bizonnyal két osztrákot is leszúrtak volna. És láttátok volna, amint az iskola, vagy munka után pálcákkal

felszerelve különböző helyeken gyülekeznek, vezetőket választanak, katonai csapatokat alakítanak, kiképzésnek vetik alá magukat, csörömpölnek a fegyvereikkel, néha összezsapnak és tapasztalatlanságból, vagy túlzott harci hévtől hajtva összeverekednek, és kék foltokkal távoznak. Ez a harcias lelkiület nem nagyon egyezett meg a Don Bosco által megkövetelt békés barátság légkörével. A csavargók csapatostól rohantak el az oratóriumból, hogy háborúsdit játszhasanak: ez a vérvesztéség Don Boscót nagy aggodalommal töltötte el. Don Bosco mindenben alkalmazkodott az idők követelményeihez, amennyiben azok nem ellenkeztek a vallással és az erkölccsel. Most sem habozott megengedni a fiúknak, hogy az oratórium udvarán háborúsdit játszanak, sőt még kellő mennyiségű fapuskáról is gondoskodott cső nélkül. Azonban azt szabta feltételül, hogy nem úgy fognak verekedni, mint a „piemontiak” és az „osztrákok”, és hogyha megszólal a katekizmusra hívó csengőszó, mindenki leteszi a fegyvert és szó nélkül átvonul a templomba. Eleget kell tennünk a fiúknak abban, amiben kedvüket lelik, ha azt akarjuk, hogy szót fogadjanak abban is, ami meggyorsítja a formálódásukat. Kedvükben kell járni egészen a lehetőségek határáig. Az említett esett meglehetősen szélsőséges. Don Bosco teljesen megbízott fiaiban; a szintjükre ereszkedett, hogy a saját szintjére emelje őket. Don Bosco teljesen megbízott a fiúkban, elfogadta őket olyanoknak amilyenek, és nem követelte, hogy azonnal olyanok legyenek, amilyeneknek lenniük kellene. Az említett esetben a fiúkat elkábította a háborús örület és Don Bosco szent türelme volt szükséges ahhoz, hogy éppen a kábítószert alkalmazva mentse meg őket a mérgezéstől.” Kantenich atya is ezt tartotta a nevelésben a legfontosabbnak. Eleven érzékelésben lenni a másik lelki állapotával. Mi mozgatja, mi él benne? Egyszer egy kamasz gyermek így fakadt ki: állandóan tiltjátok a számítógépes játékokat, de még egyszer sem ültetek ide mellém, hogy mivel játszom! Természetesen nem jó, ha túl sok időt tölt a gyermekem a számítógép előtt. De jó, ha ismerem, ha tudom, hogy mivel játszik, miért játszik azzal a játékkal. Önmagában a tiltás nem ér semmit. Többet ér, ha követelményeket is támasztunk a játék kapcsán. Így megérintjük a lelkét és még lépéseket is tehetünk előre.

Kantenich atya életében is óriási lelki fejlődésnek vagyunk tanúi. Ifjú korát szeretet nélküli, barátságok és emberi kapcsolatok nélküli rideg, hideg vallásosság jellemzi. A hittel szemben egyoldalúan az

értelemre támaszkodik. Egy későbbi beszélgetés során bevallja: „Oly erősen az eszmékre és feladatokra voltam beállítva, hogy nem tudtam elfogadni, ha valaki a szívét nyújtotta felém, ...Mindannyian éhezőművészek vagyunk a szeretet területén. Eszméket szeretünk, a mély személyes kötődést pedig általában kétségbeejtően kevésbé ismerjük.” (Feldmann: Isten szelíd forradalmára 23. o.)

1910. július 8-án szentelték pappá. Az újmiséés szentképre ezt az imát írta:

„Add, Istenem,
hogy minden szellem az igazságban és
minden szív a szeretetben egyesüljön!”

Kantenich atya 80 évesen lelkigyakorlatokat és továbbképzéseket tartott. Felkereste a Schönstatt-központokat egész Németországban és a köztársaság majdnem összes püspökét, a Mária-nővérek közül négy titkárnőre van szüksége ahhoz, hogy győzze a levelezést, az előadásokat, az új publikációkat. A schönstatt műnek azt a feladatot szánja, hogy az egyházban a „szív funkcióját” lássa el. (Feldmann: Isten szelíd forradalmára 129. o.)

Kantenich atyát lelki fejlődésének útján elkísérte a Szűzanya. A lelki fejlődésében a nehézségeken keresztül talált el a teljes szeretet-hez. Mindenkiel képes volt lelki kapcsolatba kerülni, beleérezte magát a problémájukba. Személyes kapcsolatunkban lélektől lélekig segít minket a Szűzanya és Kantenich atya. Nem könnyű a feladat, de nem vagyunk egyedül az utunkon.

Mutassa az életünk a hitünket

„A mai ember már csak egy bibliát olvas, nem az írottat, hanem a megélt élet bibliáját.” (Kentenich atya 1950. 09. 08-án anyáknak tartott előadásából)

A címünk egy rövid felszólító mondat. Három szó jelenik meg kifejezetten alany, állítmány és tárgy formájában: az *életünk*, a *mutat* és a *hitünk*. Értelemszerűen ide tartoznak negyedikként azok, akik érintkeznek valamilyen módon „az életünkkel”, *akiknek* az életünk mutat valamit a hitünkből.

Az evangéliumokban is találkozunk felszólításokkal, pl. „Akinek van füle a hallásra, az hallja meg!” (Lk 8,8) Ez egy összetett mondat. Ha belegondolunk, milyen lelkülettel fordult Jézus a hallgatóihoz, az első mondatot nyugodtan értelmezhetjük felszólító, vagy óhajtó mondatnak: legyen füled a hallásra, vagy: bárcsak lenne füled a hallásra, légy készséges meghallani az igazságot!

Érdekes Pál apostol következő állítása: „A hit a hallásból ered, a hallás pedig Krisztus szavából” (Róm 10,17). Vessük össze Pálnak ezt az állítását Péter apostol lejjebb következő szavaival. János evangéliumában ezt olvashatjuk:

Jézus tanítja a népet, és ilyeneket mond: „... ne romlandó eledeleért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre.” (Jn 6,27),

Majd arról beszél, hogy Ő maga az élet kenyere. (Jn 6,35) Ez az állítása oda vezet, hogy a hallgatói közül sokan elpárolognak a közösségből.

Aztán jön az apostolokhoz intézett kérdés: „Ti is el akartok menni?” Péter válaszol a csapat nevében: „Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak.” (Jn 6,68)

Kifejezésre jut ezekben a szavakban a Jézushoz való kötődés: „Uram, kihez mennénk?” – és a megokolás: „Az örök élet igéi nálad vannak.” Péter ezzel Jézus tanítására utal, azt mondja, amit Te tanítasz nekünk, az a bensőnkben olyasmit éleszt, ami az életünket az örökkévalóságra érdemessé teszi. Az apostol a saját konkrét megtapasztalásukból fakadóan tudja ezt mondani. Ez a megtapasztalás minden ember előtt nyitott, aki kapcsolatba kerül Jézussal.

„Az igaz a hitből él.” (Róm 1,17). Szent Pál e rövid mondatban összekapcsolja a hitet és az életet. Pontosabban: utal személyekre, „igaz”-aknak nevezi azokat, akikben ez az összekapcsolódás megtörténik. Miben állhat vajon ez a történet?

Együtt van a mondanivalónk. Krisztus szava – hallás – hit – élet.

Ezzel a mondanivalónkkal Schönstatt legfőbb törekvésénél kötötünk ki, mely nem más, mint a kereszténység életre váltása. E nélkül az életre váltás nélkül olyan a megkeresztelt ember élete, mint a homokra épített ház. A hitünkben az által lesz szikla, hogy hatékonyá válik egész lényünkben és a mindennapi életünkben.

„Tegyétek, amit mond.” Az ez évi jelmondatunk kimondja, mi kell ahhoz, hogy az életünkön látható, érzékelhető legyen, hogy hívő keresztények vagyunk: az Isten akaratának teljesítése. *„Mit mondjátok nekem: Uram, Uram! – és nem teszitek, amit mondok.”* (Lk 6,46)

Páli Szent Vince (1581–1660) életében jellemzően megmutatkozik ez a folyamat. A történet lényegében arról szól, hogy megkeresztelik, pappá szentelik, majd megtér és keresztény lesz: *„Lassanként feladta földies céljait. Amikor lopással vádolták, hősieles türelemmel viselte a megaláztatást, s ez az esemény adta az utolsó lökést teljes megtéréséhez.”* (Diós István: Szentek élete, II. kötet, 426. o.)

„Amikor megalapította az Irgalmas Nővérek kongregációját, egy egészen új típusú, laikus nővérekből álló közösséget hozott létre. Ezek a nővérek nem fátyolt viseltek, hanem csak fejkendőt, hogy a betegek láthassák az arcukat. Nem volt idejük a vezeklésre és a szemlélődésre... Azt mondta nekik: »A szegények a ti breviáriumotok és a ti litániátok! Ez elég.« Nem éltek klauzúrában sem, hiszen állandóan úton kellett lenniük: »A ti kolostorotok a betegek házai, cellátok a betegszobák, kápolnátok a plébániatemplom, kvadrumotok (=kolostorokban az ún. kerengő) a város utcái, klauzúrátok az engedelmesség. Jól bánjatok a szegényekkel, mert uraitok ők.«” (uo. 431. o.)

Páli Szent Vince ezen útmutatását, mely teljesen Kentenich-kompatibilis, alkalmazhatjuk a házasság- és családi életre. Ez alkotó szellemi és gyakorlati munka.

Mi házasság- és családos emberek is hivatottak vagyunk arra, hogy megszívleljük Jézus szavát: „Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes.” (Mt 5,48) A tökéletességre való törekvés módjának meg kell felelnie az életállapotunknak. A házasság- és családi életünk által válhatunk, váljunk szentté.

Mivel a házastársak közötti kapcsolat határozza meg elsősorban a családi élet minőségét, ezért különös gondot fordítunk arra, hogy megteremtjük a házastársi egységet.

1. Megtanulunk bánni a saját hibáinkkal és „mások” hibáival:

a.) nem csodálkozunk, hiszen tudjuk magunkról, hogy nem vagyunk tökéletesek. Megengedjük a társunknak a „20 bogarat”: Neked szabad.

b.) nem zavarodunk össze miután hibáztunk. Küzdünk a szomoruság vagy a büszkeség ellen, ami hatalmába akar keríteni minket, hogy saját magunk körül forogjunk. El akar vonni minket a Jóisten körüli forgástól, aki kész szerető, irgalmas karjaiba ölelni bennünket. Hányszor hallhattuk Tilmann atyától: „Gyere, szeretlek!”

c.) nem válunk otthonossá bennük, minél több élethelyzetben keressük és megtaláljuk az ösztönzést a tökéletességre való törekvésre, pl. amikor megéljük a társunk hibáját, azt mondjuk: „szentté válásom eszköze, dicsérettel mindörökre”. Nem őt, hanem magunkat akarjuk nevelni. Mindegyikünk saját magát. Elgondolkozunk azon, hogyan tudjuk egymást ebben segíteni.

d.) az alázatosság csodájává válunk.

2. Tiszteljük a társunk személyiségét, rendszeresen szakítunk időt a kettőnk közötti közösség ápolására, törekszünk az egyetértésre és kölcsönös kiegészítésre a nevelési kérdésekben, feladatokban.

3. Szeretetszövetségben a Szűzanyával dolgozunk a mindennapok kihívásai közepette, és növeljük a kegyelmi tőkét. Semmit nélkülöd, semmit nélkülünk.

4. Hagyjuk magunkat szeretetesközként használni ott, akkor és úgy, ahol, amikor és ahogy Ő akarja. Ehhez finom érzékeléskapcsolaton fáradozunk Vele és egymással, hogy be tudjuk azonosítani, mi jön Tőle, és mi máshonnan. (ördög, korszellem, saját beteg akaratunk...). Újra meg újra odafordulunk a Jóistenhez a kérdésünkkel. Mit szeretnél tőlem, mit szeretnél tőlünk?

Jézusnak és hűséges követőjének, Kentenich atyának, a szavaival (Mt 5,14–26 és Otthon-dal 6. vsz.) zárjuk megfontolásainkat:

„Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejtetni. S ha világot gyűjtanak, nem rejtik a véka alá, hanem a tartóra teszik, hogy mindenkinek világítson a házban. Ugyanígy a ti vilá-

gosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat.” (Mt 5,14–16)

„Ismered az országot, a harcra készet,
győzedelmeskedni szokott minden vészen:
ahol szövetkezik Isten a gyengékkal
és kiválasztja őket eszközének;
ahol hősiezen minden benne bíznak
és nem saját erőikre hagyatkoznak
ahol készek életüket odaadni
szeretettől lelkesülten fölláldozni?”

Szűzanyánk tevékenysége a mennyben

Részlet Kentenich atya előadásából

Milwaukee, 1956. február 20.

Szeretnék valamit különösen kiemelni a szeretetszövetség-kötéskor mondott beszédből. Talán észrevették, hogy kölcsönös adásról beszéltem. Ez azt jelenti, nemcsak én adok, hanem a Szűzanya is ad valamit. A szövetségünk nemcsak szeretetszövetség, hanem áldozatszövetség is. Minden hónap 18-án megerősítjük a szeretet- és áldozatszövetségünket.⁶ Tehát, a Szűzanya szeret engem és én is szeretem őt. Gyakran mondom, Ő is hoz áldozatot értünk.

Talán valakiben felmerül a kérdés: nem elég a Szűzanyának az Üdvözítő látása? Talán sosem beszéltek, és nem is hallottak még ilyesmiről. Hogy hozhat áldozatot a Szűzanya? Gyakran imádkozzuk: „Üdvözlégy Mária, Istennek Szent Anyja, könyörögj érettünk.” Tudjuk, hogy Ő a mennyországban van. Hogyan tarthatja fönn áldozatkészségét irántunk? Emlékeznek, mit mondtam La Salett-ről:⁷ a Szűzanya egy kövön ült és sírt. Miért sír? Mert már nem tudta visszatartani Isten büntető karját. Mit akar ezzel mondani?

Legelőször is azt: Ő nem a mennyországban lakik, és ül egy trónuson magában. Nemcsak a mennyországban van, hanem nagyon is érdeklődik, mi történik velünk a földön. Tudjuk, hogy a Szűzanya mennybeli élete a földi életének és tevékenységének folytatása.

Már beszéltem Emilie nővér nagy vágyáról. Szenvedést kért Istentől azért, hogy a kegyelem légköre töltsen el családunkat. Neki most ugyanaz a feladata a mennyországban, amire vágyott, és amin dolgozott a földön.

Másik példa: mielőtt Kis Szent Teréz meghalt, azt mondta, a mennyországban is folytatni szeretné küldetését. Talán ő volt az első, aki (világosan) kifejezte, hogy ami küldetésünk a földön, az lesz a küldetésünk a mennyben is. Azt is mondta: halálom után rózsákkal fogom behinteni az egész Földet.⁸

⁶ 1914. október 18., az alapítás emlékére.

⁷ Zarándokhely Franciaországban. A Szűzanya 1946. szeptember 19-én megjelent két gyermeknek.

⁸ Vessd össze: Mgr Guy Gaucher Egy élet története. Martin Teréz Kármelita Rendtartomány, Budapest

Alkalmazni szeretnénk az életünkre. Mi lenne, ha Mrs Wacker holnap meghalna? Természetesen nem ezt várjuk. Az a feladata a földön, hogy gondoskodjon férjéről és gyermekeiről. Halála után is ugyanez lesz a feladata. Csak ott még hatékonyabb lesz, mint a földön.

Ugyanez vonatkozik a Szűzanyára is. A földön az volt a feladata, hogy segítse Jézust a világ megváltásában.

Kis Szent Teréz azt mondta, elviselhetetlen lenne neki a mennyország, ha nem segíthetné az embereket a földön. A mennyországban mi mindannyian boldogok leszünk, és kívánságaink is teljesülni fognak.

Kérdezzük meg magunkat: milyen kívánságaink vannak?

Volt, amikor Németországban nem lehetett kávéhoz jutni. Az öregek azzal vígasztalták magukat: a mennyországban minden nap iszunk majd egy csésze kávé.

Látjuk, a boldogság utáni vágy benne él az emberekben. Nemcsak mi akarunk boldogok lenni, hanem másokat is az örök boldogságra szeretnénk vezetni.

Térjünk vissza La Salett-hez. A Szűzanya egy kövön ült és sírt. Ebből is látható, hogy neki gondja van ránk. Ő Isten nagy családjának édesanyja. A mi jelmondatunk Schönstattban: „Mater habebit curam!” Anya gondoskodni fog. Édesanyaként gondoskodik rólunk otthonunkban. De nem csak náluk, mert az egész világ az ő otthona. Vannak helyek, ahol különösen erős hatása van. Ilyen helyek a szentélyek, melyeket az ő tiszteletére építettek világszerte. A mi Schönstatt-szentélyünk is egy ilyen hely.

Amikor azt mondom, hogy a Szűzanya újra kifejezi szeretetét és áldozatkészségét irántunk, akkor azt úgy értem, hogy újra felajánlja a mennyi Atyának földi keresztfjeit és nehézségeit értünk. Gyakran mondom, hogy Ő nagy árat fizetett. Természetesen a Megváltó sokkal többet tehet értünk az Atyánál. A sebeire hivatkozhat.

Emlékeznek, mit mondtam szombaton, amikor megújították a szeretszövetségüket? A szentélybe akarjuk hozni áldozatainkat minden hónapban tizennyolcadikán. Mi az értelme ennek? A Háromszor Csodálatos Szűzanyának a szüksége van hozzájárulásainkra a kegyelmi tőkéhez. Ő ugyanazt akarja, amit a Megváltó akart. Nemcsak értem akart meghalni, nemcsak egy emberért: minden lelket meg akart menteni. Ezért van szüksége a Szűzanyának az imádságainkra és az áldozatainkra.

Azt mondtuk, a csere kölcsönös. A Szűzanya azt mondja: komolyan veszem kívánságaitokat. Ne aggódjatok! Igyekszem teljesíteni a vágyaitokat, ha azok összeegyeztethetők a mennyei Atya akaratával. Gyakran mondja, gondoskodni fogok. De időnként nem látjuk, nem halljuk ezt. Olyan ez, mintha vákumba beszélne.

Ha valaki a barátunk, akkor őt meleg kézfogással üdvözljük barátságunk jeléül. Hasonlóképpen van a Szűzanyával is. Amikor a szentélybe jövünk, vagy rábízunk magunkat, olyan, mintha kézfogással üdvözölnénk.

Minél többet hallunk ezekről a dolgokról, annál nyugodtabb és csendesebb lesz az életünk. Minél öregebbek vagyunk, annál kevésbé elégítenek ki a földi dolgok. Így van ez egy pohár borral. Nagyon fontos, hogy egyre inkább otthon legyünk a túlvilágon.

Csendesen hordozni akarjuk a keresztünket, és azt mondjuk: a Megváltó szívébe ugrom, és akkor az Atya elfogad engem. Szent Pál azt mondta: „Krisztus jegyeit viselem testemen” (Gal 6,17) Ugyanez vonatkozik rám is. Ne felejtkezzünk meg róla, hogy sosem vagyunk egyedül, mert a Szűzanya áll a kereszt alatt.

Nagy baj, hogy ezt a világot oly kevésbé ismerjük.

